

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Apostolatul.

Trăim în vremuri așa de grele, încât trebuie să încetăm cât mai curând cu răul obicei de-a aștepta numai dela câțiva fruntași propovăduirea binelui trebuincios nației noastre.

Marea mulțime a neamului nostru crede, că e de ajuns, la sate de pildă, ca preotul și învățătorul, ici-colea și câte un alt fruntaș cu stare mai bună și cu cunoștințe mai multe, să se intereseze de tot ce ne privește pe noi pe terenul politic, cultural și economic. Ceialalți, de sunt buni, n'au decât să urmeze sfaturilor date de fruntași.

Așa se crede, dar greșit se crede. În fiecare om, care nu e bleg, e o pornire spre apostolat, spre propovăduirea binelui pentru deaproapele. Dela un astfel de apostol sau propovăduitor se cere înainte de toate să facă însuși binele, pe care-l propovăduiește, și să fi dat și să dea însuși dovadă, că urmează sfaturilor, pe cari le dă.

De aceea cei mai buni apostoli ai binelui de orice fel sunt oamenii cinstiți, mai ales dacă sunt mai înaintați în etate, așa că însuși viața lor să fie o oglindă a împlinirii învățăturilor lor. Incolo poate fi bogat sau sărac, orășan sau țăran, om cu carte mai multă sau mai puțină, sau chiar fără carte. Mintea să-i fie numai sănătoasă, inima curată și totdeauna să-l stăpânească frica Domnului.

Insași Sfânta Scriptură ne arată, că Domnul Christos alegându-și apostolii, cari să-i propovăduiească învățăturile mântuitoare de suflet, nu a umblat după cei bogați, nici după cei cu carte mai multă, ci după aceia, cari, pe lângă minte, inimă și frica lui Dumnezeu, erau cuprinși de o râvnă mare, ca să-l slujească. De aceea găsim între apostoli mai ales pescari și alți oameni dela sate, cari au izbutit însă să samene o sămânță, din care a răsărit puterea de astăzi a creștinătății.

În ce privințe să ne facem apostoli? Vom propovădui între semenii nostri pentru ajutorarea și întărirea așezămintelor noastre culturale: biserică, școală, gazetele naționale, Asociațiune. Vom propovădui pentru întărirea noastră economică: bănci populare, cumpărare de mașini, semințe, vite de prăsilă, pământ, înmulțirea meseriașilor și negustorilor nostri și combaterea luxului. Vom propovădui pentru întărirea noastră politică, la alegeri comunale, comitatenze și dietale.

De câte ori vedem, că e trebuință pentru întărirea bisericii, iar astăzi mai ales pentru a școlii confesionale naționale, cei cu dragoste mai ferbinte pentru

aceste așezăminte și cu darul de-a putea convinge pe consăteni se vor apuca de lucru, vorbind cu fiecare, la toate prilejurile și în toate locurile, pentruca să-i convingă să grăbească a da cele trebuincioase pentru biserică și școală.

Și cel mai sărac la minte vede acum, că dușmanii nostri lucrează cu plan tocmai la zdrobirea acestor două cetăți naționale: școala și biserica, pentruca rămânând noi fără de ele, vom ajunge Țiganii patriei, de cari să-și poată bate joc și din cari să facă ce vor vrea. Nu ne vom mulțumi numai cu atâta, ci pe ceice vedem, că s'au pus în slujba dușmanului venetic, fie din prostie, fie că s'au vândut ca niște mișei, îi vom amenința și la caz de neascultare îi vom pedepsi astfel, încât în satul acela să nu mai cuteze în viitor nimeni să le calce pe urmă.

Dupăcum am arătat în mai multe rânduri, la toate popoarele asuprite unul din cele mai strajnice mijloace de luptă sunt **gazetele naționale**. Acestea aduc mereu la cunoștința neamului loviturile, cari se pregătesc, mijloacele de luptă, pentru a împiedeca sau cel puțin micșora răul. Tot gazetele naționale îmbărbătează și însuflețesc neamul pentru luptă. Aceasta s'a văzut și la noi, căci de unde mai de mult, când nu aveam gazete naționale și pentru popor, acesta orbecă în întunec fără să știe, care e rostul lui, — astăzi Românii nostri dela sate își cunosc nu numai datorințele față de țară, dar și drepturile, cari li se cuvin de pe urmă îndeplinirii datorințelor; și nu numai, că și le cunosc, dar sunt gata să lupte oricând pentru îndeplinirea lor.

Iar când vedem binele cel mare, ce ni-l fac gazetele naționale, avem fiecare datorința să și lucrăm pentru răspândirea lor în număr cât mai mare. Nu e destul, că celce are abonată o foaie o împrumută și altuia, ca să o cetească, ci trebuie să îndemne ca cât mai mulți să aboneze însuși foile. Căci satul, în care nu intră 40—50 de gazete românești — cel puțin atâția cunosători de carte trebuie să fie — dovedește, că e locuit de oameni, cari nu-și pricep încă rostul vieții lor și duc o viață mai mult animalică.

Tot în slujba culturii noastre naționale e și **Asociațiunea**, despre care am scris în mai multe rânduri. Fiecare Român vrednic trebuie să facă propagandă, ca toți țărani și știutori de carte să se facă membri la Asociațiune, pentruca fiecare să aibă mica lui bibliotecă și în fiecare sat să se poată înființa o agentură a Asociațiunii.

Cultura e însă și rodul averii, de aceea fiecare vom propovădui și pentru întărirea tot mai mare a noastră pe terenul economic. Cei mai deștepți se vor face apostoli ai înființării băncilor populare, despre cari am dat nenumărate pilde, atât dela noi, cât și dela frații din Țară, că ridică pe țăran și-l fac neatârnat de toate năcazurile economice, cari i s'ar ivi. Cu ajutorul lor ne putem câștiga semințe bune, mașini, vite bune de prăsilă, ne putem ajuta chiar la cumpărarea pământului strămoșesc, care a ajuns în mâinile străinului. Mai ales grija de-a cumpăra cât mai mult și tot mereu pământ trebuie să fie una din cele mai de căpetenie.

Tot pentru ridicarea noastră economică și pentru ieșirea noastră din robia străinului trebuie să propovăduim pe lângă neamurile și vecinii nostri să-și dea copiii la meserii și la negoț. Noi și astăzi umplem pungile meseriașilor și negustorilor sași și jidani magari, cari își bat joc de noi, după ce le-am umplut buzunarele cu banii românes.

Fiecare va face apoi propagandă, ca toți să cumpere dela meseriași și negustori români, iar când vor vedea că cel străin se obrăznicește, vom lucra, ca toți ai nostri să se ferească de prăvălia sau de atelierul lui ca de ciumă, boicotându-l. Căci în ziua de astăzi orice întărire, orice sprijinire a străinului însemnează, că ne săpăm noi singuri groapa.

Nu e destul cu atâta. Vom lupta și în contra luxului, mai ales în haine, și în contra celorce își pocesc portul. Propaganda vom face-o și cu vorba, dar și altminteri, batjocorind fetele și muierile, cari se înțotonează cu marfa dela șatră, disprețuindu-le și hulindu-le la toate prilejurile.

Mult trebuie muncit de fiecare și pentru **propaganda politică**. De câteori e vorba de alegeri la comună, comitat, dietă, să lucrăm fiecare, ca în locurile, pentru care se face alegerea, să ajungă numai Români și dintre aceștia numai de aceia, cari sunt înainte de toate creștini buni și naționaliști, adică membri hotărâți și fără frică ai partidului nostru național. Fiecare om priceput e dator să arete celor chemați la alegere, că săvârșește un păcat național, dacă își va da votul pentru o slugă domnească sau pentru un venetic.

Unde și când să ne facem apostoli în felul descris mai sus? Pretutindeni și totdeauna, când se întâlnesc cel puțin doi inși împreună. Poporul nostru e destul de luminat acum, ca să nu se mai mulțumească

la întâlnirile lui numai cu vorbe despre coada vacii și despre zăpada cea mare. El trebuie să se ocupe cât mai mult și cât cât mai des și de cele spuse în articolul acesta, căci numai întărirea noastră culturală, economică și politică ne poate ajuta să ajungem stăpânii îndreptățiți în țara noastră.

Iar când vom vedea, că se găsesc nemernici, cari să lucreze împotriva intereselor noastre naționale la alegeri și cu alte prilejuri, să nu ne mulțumim numai să-i disprețuim și să nu-i suferim între noi ca pe niște ciumați, ci să-i și pedepsim cu toată asprimea pentru vânzarea lor de neam, cum au făcut mai anii trecuți Românii cu un preot și cu un primar, cari s'au pus în slujba străinului. Timpurile sunt așa de grele în ziua de astăzi, încât celce nu e naționalist, nu e membru al partidului național, adecă nu e cu neamul românesc trebuie nimicit fără milă, fie chiar fratele meu. Căci numai fiind toți un gând și o simțire și numai făcându-ne toți apostoli ai acestei unități a neamului, putem birui mai curând și de tot în aceasta uriașe luptă națională.

Fiecare Român e dator să se facă apostolul limbei române. Se va feri ca de foc să vorbească o limbă străină mai ales cu străini pripășiți printre noi. Celce a pătruns pe pământul românesc, învețe românește, altminteri care-se! Apostolia va mai dovedi-o și cetind gazete naționale și cărți bune românești. Iar în comunele, unde nenorocirea și slăbiciunea i-a lovit pe Români cu școală străină, fiecare să se îngrijască de copii, ca aceștia să învețe afară de școală cât mai multă carte românească. Un abecedar și o carte de cetire nu-i lucru mare și e ticăloasă familia, în casa căreia nu se găsesc cărți românești anume pentru învățarea copiilor, cari învață la școală într-o limbă străină.

De-ale episcopiei păgâne. Nunțiul papal (un fel de ministru al Papei) din Viena a dat ordin aspru, ca în bisericile răpite pentru episcopia de Haidudorog să nu cumva să se mai slujască în limba maghiară, care nu e pentru a se face sfânta liturghie în ea. Ce-a dat însă nunțiul cu o mână, ia cu cealaltă: a dat ordin, ca preoții „valahi”, cari se împotrivesc nedreptății să fie pedepsiți!

Isprava socialiștilor. După ce au asurzit lumea cu pregătirile gălăgioase pentru greva generală, prin care voiau să protesteze împotriva barbarului proiect de lege electorală a lui Tisa-Lukaci, conducătorii socialiștilor au încetat orice agitație, zicând, că nu pot fi siguri, deoarece opoziția lui Coșut—Aponi—Just—Andrași încă a amorit.

Frumoși luptători pentru drepturile poporului!

Legea lui Aponi și urmările ei în Bihor. Inspectorul școlar al comitatului Bihor, unde Tisa e tare și mare, a făcut în comisiunea administrativă un raport arătând, că stări mai triste cu privire la școli ca în comitatul Bihorului nu sunt nicăiri în Ungaria (sunt în comit. Hunedoarei! *Red.*). Decând cu legea lui Aponi s'au închis nenumărate școli, fără să se fi deschis altele în locul lor.

Așa e foarte ușor să li să răpească Românilor dreptul de vot pentru că nu știu carte.

Trăiască candidatul națiunii române Dr. Aurel Vlad!

Frați Români din cercul electoral al Sascei-montane, au început năvala spurcatelor liște străine și a gunoaielor întovărășite cu ele!

Oameni cu sufletul clocotind de ură împotriva națiunii române, pe care vreau să o ștergă de pe pământul nostru, care e românesc de mii de ani, — slugi nemernice băgate în slujba acestora pentru un os de ros se apropie de alegătorul român, care cu amenințări, care cu făgădueli mincinoase, cum au fost toate făgăduelile de 40 de ani încoace, care încercând să cumpere cu banii lui Iuda pe celce se va arăta slab.

Dar se vor înșela toți aceștia în planurile lor. Voi vă veți aduce aminte de însușirea și tăria de suflet a părinților și moșilor noștri dela anul 1861, când străinul ticălos n'a putut pătrunde în cercul vostru. Nici acum nu va putea pătrunde. Primiți-i pe acești lupi cum primesc păcurarii vrednici pe lupul, care dă târcoale stânei. Primiți-i astfel, încât a doua oară să nu mai cuteze să vină!

Protestați și prin alegerea aceasta împotriva mișeleștei legi electorale, cu care guvernul și mamelucii lui îndrăznește să-și bată joc de națiunea română.

Fiecare Român facă-se apostolul chestiunii naționale române, care trebuie să învingă acolo în persoana candidatului nostru Dr. Aurel Vlad.

Proiectul legii electorale și partidul nostru național.

În ședința dela 21 Februarie v. (6 Martie n.) a vorbit deputatul nostru dl **Dr. Stefan C. Pop** împotriva proiectului de lege electorală. Vorbirea a ținut-o în numele partidului național.

La început arată, că un proiect de lege mai dreaptă a fost prezentat de fostul ministru de interne Cristofi. Din proiectul acestuia nu s'a ales însă nimic, căci venind la putere coaliția (Coșut-Aponi-Andrași), aceasta nu numai că nu a prezentat proiectul lui Cristofi, ci după ce a amânat mereu chestiunea reformei electorale a venit aproape de sfârșitul ei cu proiectul lui Andrași, care voia să-și bată joc de dreptul de vot al cetățenilor. Coaliția a căzut și în frunte cu Khuen-Hedervari a luat puterea un guvern nou eșit din partidul numit al „muncii”.

Sunt cunoscute alegerile făcute de acest guvern, căci au fost întrebuintate toate mijloacele criminale pentru naționalitățile să nu-și poată alege pe deputații lor. Eră însă nădejde, că acest guvern va prezenta un proiect de lege electorală cinstită, mai ales, că ministru de justiție eră Secheli un om cinstit. Dar Secheli a fost silit să demisioneze (să se mulțumească de post) și prim-ministrul Lukaci a prezentat un proiect de lege croit anume, ca Românii să nu poată fi alegători.

DL Pop respinge apoi învinuirile, că Românii din Transilvania n'ar fi patrioți. Cu astfel de obrăznicii vin mai ales Sașii, cari au intrat în pământul românesc. Îndeosebi deputatul lor Schuller cerșitorește mereu dela guvern măsuri nedrepte împotriva Românilor, pentru că altfel Sașii se prăpădesc. Un popor, care e așa de ticălos, încât nu poate trăi din puterea lui proprie, ci numai din cerșit, nici nu merită să trăiască.

Cât de nedrept e proiectul, se vede și de-acolo, că Lukaci spune mereu, că n'a putut să dea o lege dreaptă pentru că nu se facă dreptate și naționalităților. Aceasta dovedește de nou, că toate vorbele guvernelor, când vorbesc despre egala îndreptățire a naționalităților, sunt minciuni.

În proiect se mai spune, că ceice vor fi găsiți vinovați de agitație contra „națiunii” își perd dreptul de vot. Sub națiune se înțeleg Maghiarii, în contra cărora n'au agitat Românii niciodată. Dar în starea de nedreptate, în care trăiesc Românii, procurorii vor găsi totdeauna prilej să învinuească pe unii și pe alții dintre Români pentru agitație. (Jidano)-Maghiarii își bat mereu joc și agită prin gazetele lor împotriva Românilor, fără ca să fie chemați la răspundere, pe când dacă Românii își îndeamnă frații să învețe limba lor românească, sunt trași la răspundere și condamnați pentru „agitație”.

La sfârșit, dl Pop declară în numele partidului național român, că nu primește proiectul și Românii vor continua în viitor lupta până când va fi introdus votul universal, egal și secret.

A spus apoi Tisa câteva din minciunile lui despre egala îndreptățire, a bălbăit și Sasul Schuller niște laude la adresa Sașilor lui. Acesta a fost răspunsul celor fărădelege la plesnirile de biciu ale Românilor.

*

Șarlatăneria opoziției maghiare. Opoziția maghiară făcuse mare gălăgie contra proiectului de lege electorală al lui Tisa-Lukaci. Când colo, ea a venit numai în dietă și a plecat apoi iute, fără să ia parte la desbateri. Gazeta germană (și creștină) „Reichspost” din Viena arată, că deputații opoziționali Aponi, Andrași, Betlen, Caroli și Baroš au ținut mai multe consfătuiri, la cari au luat parte și Tisa. În consfăturile acestea ei au declarat, că *primesc proiectul lui Tisa, dar nu-l iscălesc, căci atunci s'ar dovedi, că sunt mișei.*

Ceeace s'a dovedit!

Cu atâta n'a fost însă destul. Comisiunea însărcinată de partidele opoziționale (a lui Coșut, Iust, Aponi, Caroli, Andrași ș. a.) cu revizuirea reformei electorale publică un raport, în care, vorbind despre Transilvania, spune că reforma electorală a guvernului însemnează moartea Ungurilor și Săcuilor din Ardeal, fiindcă se dă drept de vot și la Români și sunt ajutați și Sașii.

Se'nțelege, că tot ce spune opoziția e minciună, dar ea dovedește, că ceice făceau gură laudându-se că vreau largirea votului sunt mai răi decât însăși slugile lui Tisa.

*

Legea electorală cea nouă a fost votată împreună cu toate schimbările înspre rău, îndreptate împotriva Românilor. La răvaș!

Războiul.

Războiul din Balcani. Săptămâna trecută au avut și Grecii puțința să se laude cu întâia biruință a lor în războiul de aproape cinci luni (ei n'au avut armistițiu): orașul *Ianina*, după o împotrivire vitejească de cinci luni și după ce Grecii au trimis acolo aproape întreaga lor armată sub comanda principelui moștenitor, s'a predat. Toate întăriturile ajunseseră sub o ploaie de gloanțe de tun, așa că orice împotrivire eră zadarnică. Trupele turcești

au fost făcute partea cea mai mare prizoriere. O parte au scăpat înspre Albania, unde vor mai da de lucru dușmanului.

De altminteri capitularea Ianinei se socotește ca o apucătură diplomatică din partea Turciei. Ianina și așa nu putea să rămână Turciei, căci aceasta a spus, că renunță la Macedonia, Epir și Albania. Dându-o Greciei, va face ca Grecii să se înfurmure și mai mult și să se ia la ceartă cu Bulgarii, cărora le vor spune: iată, noi am cucerit singuri Ianina, pecând voi Bulgarii cu tot ajutorul Sârbilor n'ați putut cuceri Adrianopolul. E cu puțința, ca Turcii să nu se înșele în credința lor.

La Galipoli, Adrianopol și la Scutari nu s'a mai dat nici o luptă de o bucată de vreme, parte din cauza zăpezii și a frigului nemaipomenit de aspru, parte din cauza perderilor mari, pe cari le-au suferit până acum aliații în partea a doua a războiului. În ajutorul Muntenegrinilor s'au trimis alte trupe sârbești în număr de 30 de mii, cari înaintează acum prin munții plini de zăpadă înspre Scutari. Albanezii încă se mișcă însă și sute de soldați sârbi cad jertfă atacurilor lor. E vorba, ca Muntenegrinii și Sârbii să facă tot ce e cu puțință, pentru ca Scutarii să fie cuprins pe sama Muntenegrului, cu toate că Puterile-Mari au cam și hotărât, că orașul acesta să rămână al viitorului stat albanez.

Tratatul de pace. Puterile au propus aliaților și Turciei mediațiunea, adică ele să încerce împăcarea. Aliații cer și acum Adrianopolul. Bulgaria pe deasupra și o bucată de țară lângă Marea de Marmara, Turcia renunță la întreaga Macedonia, Epir și Albania și la câteva insule, dar nu vrea să renunțe la Adrianopol, nici la țărmul mării Marmara și nici la insulele dela gura Dardanelelor. Aliații mai cer și o despăgubire de războiu de un miliard (o mie de milioane), Turcia nici nu vrea să audă de așa ceva.

Guvernul turcesc mai e și în încurcătură din cauza unor încercări de răscoală făcute de partidul potrivnic Junilor-Turci. Încercările au fost înăbușite, dar se vestește, că și armata turcă dela Ceatalgea amenință să plece împotriva Constantinopolului, dacă se va lăsa Adrianopolul Bulgarilor. Cei dela Ceatalgea zic, că dacă e vorba să se lase Adrianopolul, nu eră trebuință să se schimbe guvernul turcesc, când

a fost omorât și Nazim-Pașa, nici nu eră trebuință să se mai continue războiul. După cum se vede deci, nenorocita de Turcie mai e sfâșiată și de neînțelegeri lăuntrice.

Neînțelegerile dintre aliați. Cu toate că pacea nu e încheiată încă și aliații n'au ajuns la împărțirea prăzii, ciocnirile dintre ei se întâmplă des. Atât Sârbii, cât și Grecii sunt supărați pe Bulgari, cari în lăcomia lor vor să cuprindă Macedonia întreagă, cu toate că ei acolo n'au luptat, iar la Adrianopol, Ceatalgea și Galipoli au primit ajutoare însemnate dela Sârbi, la Galipoli și dela Greci.

În Monastir un comitagi bulgar a împușcat asupra a doi generali sârbi, omorînd pe unul. În Üscübul ocupat de Sârbi, Bulgarii au sărit asupra episcopului, pentru că a pomenit la slujbă și pe regele Petru al Serbiei, și l-au bătut, rupând odăjdiiile de pe el. Bulgarii trimit trupe bulgărești în orașe ocupate de Sârbi, iar Sârbii în cele ocupate de Bulgari. Gazetele sârbești și bulgărești se injură zilnic.

În Salonic se întâmplă zilnic ciocniri între trupele bulgărești și grecești. În portul Orfani dela Marea-Egeică Bulgarii au tras focuri asupra unui vapor grecesc. Urmasa a fost o încăierare între Bulgari și Greci, căzând morți și răniți de amândouă părțile. Lângă Munughi a fost o altă încăierare între Bulgari și Greci. Cei dintâi voiau să ocupe orașul, cu toate că în el se aflau trupe grecești.

Insulele ocupate de Italieni. Se știe, că pe timpul războiului italo-turc Italienii au ocupat o parte din insulele din Marea-Egeică, între cari cea mai mare e insula Rodus. Grecii de pe insulele acestea au hotărât alipirea lor la Grecia, dar Italia nu vrea să știe de așa ceva. Generalul italian Ameglio, comandantul acestor insule, a dat de știre, că toți cei ce fac astfel de mișcări vor fi pedepsiți cu un an închisoare, 6000 de lei amendă și apoi vor fi expulzați (alungați) din insule. Până acum au fost arestați peste 30 de Greci. Se crede, că Italia ar vrea să cumpere dela Turcia câteva din insulele acestea, îndeosebi insula Rodus.

Conflictul româno-bulgar nu e încă potolit. România a rămas pe lângă cererile ei, cari cuprind Silistria, și primește numai mediațiunea, dar nu și arbitrajul Marilor-Puteri, adică se învoeste să primească

propunerile lor numai dacă îi convine, îndeosebi dacă i se recunoaște dreptul asupra Silistriei. Bulgaria de altă parte vrea arbitrajul, căci nădăjduiește, că Rusia și Franța mai ales vor fi împotriva cererilor României. E nădejde însă, că și Bulgaria va primi mediațiunea. România a cerut, ca tratativele să se facă în Petersburg, capitala Rusiei. Cu aceasta vrea să facă un compliment Rusiei, ca să o înduplece și pe ea să sprijinească mai mult cererile României.

Înțelegerea austro-rusă merge greu, așa că până când scriem aceste rânduri n'a apărut înștiințarea despre demobilizarea armatelor austro-ungară și rusă. Cauza acestei amânări sunt neînțelegerile privitoare la granițele Albaniei, pe care, după cum am mai spus, Austria și Italia o ar vrea cât mai mare, Rusia cât mai mică pentru ca să se poată mări Serbia și cu ținuturi, în care nici nu sunt Sârbi. Se mai spune, că Rusia cere, ca Austro-Ungaria să înceapă demobilizarea, pe când Austria cere aceasta dela Rusia. Să sperăm, că până când vor ajunge aceste rânduri sub ochii cetitorilor nostri, demobilizarea se va fi început. E și timpul.

Pentru autonomia Macedoniei se continuă agitația. Delegațiunea celor trei profesori români macedoneni a luat parte în Viena la o conferință, unde a vorbit dl Murnu, profesor universitar în București, și vestitul profesor de limbile române de la universitatea din Viena, dl Meyer-Lübke. Acesta a laudat cu vorbe frumoase însușirile bune ale neamului românesc de pretutindeni, arătând, că ar fi păcat ca Românii să fie înghițiți de popor de neam barbar.

Interesant e, că se mișcă chiar și Bulgarii din Macedonia cerând autonomia (neatarnarea) Macedoniei. Bulgarii din Macedonia de meazăzi-apus, care e vorba să cadă sub stăpânirea Grecilor, a înaintat Puterilor un memorandum, în care arată fărădelegile Grecilor și cer în numele lor și al Românilor de-acolo autonomia. Ei spun totodată, că Bulgarii și Românii de-acolo au trăit totdeauna ca frații. În revoluția contra Turcilor, Românii le-au dat ajutor, de-asemena le-au dat și în lupta contra patriarhului grec din Constantinopol, dușmanul Bulgarilor și Românilor naționaliști.

Cu paloșul.

63

Poveste vitească din vremea descălecaturii Moldovei

de
Radu Rosetti.

(Urmare).

XXIX.

Cea de pe urmă izbândă a Șalgăi.

Când hotnogul însărcinat cu privegherea străjilor începuse să trezească pe oșteni, zicându-le că este vreme de plecare, căci Toma Alimoș, dăduse poruncă ca să nu cumva să se sune trâmbițele, nu-i fû greu lui Gheorghită să fie printre cei dintâi în picioare: el nu închisese încă ochii.

Pripoanele fură desfăcute, caii duși la apă și șălele puse pe ei. Toma Alimoș strinse împrejurul său căpeteniile, le dădu poroncile trebuitoare și puse la cale alcătuirea celor două cete.

Hotărî să meargă cu cea mai numeroasă, care trebuia să lovească grosul Tătarilor. Cu dânsul rămaseră Băncilă, Pă-

rintele Isaia, Gheorghită și Mihai. Cealaltă fu pusă sub poroncile lui Bibire; kneazul Maxim și Părvu se alipiră și ei de dânsul. Această de pe urmă ceată număra o mie cinci sute de călăreți, cealaltă două mii cinci sute, căci vre-o două sute mai sosise în timpul odihnei precum și arcașii pedestri toți, în număr de peste cinci sute.

Pe drum, străjile se alipiră fiecare de ceata din care aveau a face parte și vreme de două ciasuri oastea merse toată împreună. Înaintarea era acoperită printr-o perdeă de o sută de oameni, reschirată pe o mare întindere de loc, în fruntea cărora mergea hotnogul Vlad cu Ioniță, flăcăul trimis de Șalgă. Noaptea era fără lună și cerul acoperit de nouri, întunerecul era desăvârșit. La un loc se opriră și așteptară sosirea grosului.

— Ce este? întrebă Alimoș.

— Flăcăul spune că nu mai putem fi departe de Nistru și se teme că, dacă vom mai înainta, vom da peste vre-o strajă tătarească. Alimoș, chibzuind că este vreme ca cele două cete să se despartă, dădu poron-

cile trebuitoare și Bibire cu ai săi, se îndreptară spre dreapta.

Alimoș oprî ceata lui pe loc și ceru să iasă din rânduri zece oameni de nădejde care să descălece și, târându-se prin iarba pe brânci, să vadă dacă nu se pot apropia de Tătari. În loc de zece ieșiră o sută, dar Băncilă și Gheorghită aleseră pe cei zece mai de nădejde.

Precum am văzut din povestirea făcută de Ioniță, Tătarii care împresurase pe Șalgă erau mult mai aproape de locul în care se despărțise cetele și rămăsese Alimoș, decât acei care străjuiau împrejurul vitelor. Nu trecu mult și cercetașii se întorceau cu răspuns că tabăra tătarească se află ca la o mie de stânjani de locul unde se află Voevodul, că într'însa domnește cea mai desăvârșită liniște și că atât la ducere cât și la întoarcere, au întâlnit două străji la jumătate de cale între creștini și otacul păgânilor, dar că iarba fiind mare s'au putut ascunde și au rămas nevăzuți.

Alimoș își făcu toate pregătirile pen-

Starea învățământului din Comitatul Hunedoarei.

Am mai avut adeseori prilejul să ne ocupăm de acest comitat nenorocit, după al Făgărașului cel mai românesc din Ardeal. Durere însă, că icoana ce trebuia să ni-o facem despre starea poporului nostru de-acolo, mai ales din punct de vedere cultural, a fost totdeauna cât se poate de întunecată. Causa acestei stări triste sunt încâtva și conducătorii firești ai Românilor, pe cari i-au lăsat pradă veneticilor încuibăți între ei, ba unii dintre conducători s'au dat chiar de partea străinului, vânzându-și neamul la toate alegerile. Mult a contribuit însă la decădere administrația hunică a acestui comitat, după cum arată cu cifre dl Dr. A. Micu într-o carte publicată acum de curând.

Cu toată greutatea izvorită din pricina pământului nu prea roditor și a drumurilor grele, Românii din cele 420 de sate aveau până în anul 1907 252 de școli românești cu 260 de învățători. Veni însă legea barbară a lui Aponi, iar ca inspector școlar un Slovac renegat, Dostal, care-și schimonosi numele în Deneș. Ca toți vânduții, și acest neom crezută să-și câștige laude la comitagii din Pesta nimicind școalele române și împedecând astfel cultivarea poporului român. Căci dușmanii neamului nostru știu, că cu cât vor fi Românii mai proști, cu cât vor învăța mai puțină carte, cu cât vor ceti mai puțin cărți și gazete naționale românești și vor bea mai mult rachiu, — aceasta otravă jidană, — cu atât mai curând va face din ei robi mai ticăloși decât Tiganii băieși.

Punându-se pe lucru, acest hingher al culturii a închis în cinci ani, dela 1906 până la 1911, 135 de școale românești, iar în locul lor a deschis 21 de școli de stat și 23 comunale, introducând și în acestea din urmă, împotriva legilor, limba maghiară ca limbă de propunere. Urmarea e, că din 32 mii 108 copii obligați să cerceteze școala numai 14 mii 443 învăță carte, din aceștia aproape 7000 în școli străine, unde li se tâmpește mintea și li se săcătuiește inima; 17 mii 665 de copii rămân fără nici o învățătură, așa că cresc ca animalele.

Renegatul ajutat de un asemenea lui, Benchio din Brad, nu s'a mulțumit numai

cu atâta, ci a încercat să facă școală străină și în comune, unde nu putea închide școala, cu toată dorința lui ferbinte. Așa a deschis școală de stat în frunțașă comună Tebea, unde odihnesc rămășițele sfinte ale marelui nostru mucenic Avram Iancu sub gorunul lui Horia. Dar aci au pățit-o, căci în școală n'au putut prinde decât o javră țigănească și una jidănească, așa că școala străină a trebuit să o închidă. Vrednici Români Tebenii și e trist, că asemenea lor nu s'au găsit și în alte comune românești.

Comitatul Hunedoarii va rămâne încă multă vreme pata neagră pe harta culturală a pământului românesc.

Ce scriu alte gazete?

Legea electorală.

„Românul“ (Arad). Vor urmări nu peste mult și armatele grele ale neamurilor nemaghiare și zadarnică va fi atunci orice rezistență (împotrivire) a forței armate. Spiritul de învoire va trebui să pătrundă în toate conștiințele cetățenești și să nu uite guvernul, că și cetele (soldații), pe cari le asmută azi asupra populațiunii, sunt recrutate tot din membrii acestei populațiuni....

Noua lege electorală, oricare ar fi prețul ei de sânge și de pierderi economice, nu poate să aibă o viață lungă și cu atât mai puțin una trandafirică. Nu reprezentanții partidelor de aceeaș pănură cu partidul guvernamental de acum, nu taberele retrograde (cari vor să se întoarcă la stările din trecut) de sub conducerea unui Aponi, Andrași, Iust ș. a. vor hotărî biruința trebuințelor mari, generale! Ei vor face cel mult scandaluri nouă în ședința dietei, ei vor grăbi desfășurarea crizei numai mulțumită patimei înflăcărate de interese egoiste (numai spre binele lor, nu al țării). Asalturile adevărate le vom da noi, adevărații desmoșteniți ai statului și asalturile se vor urmări tot mai dese, mai neîndoioase în rezultatele lor. Cu cât vom fi mai mult loviți, mai mult alungați dela deprinderea drepturilor noastre firești în stat, cu atât se va apropia mai sigur dreptatea istoriei.

se țineau scurt după dânsul, în mijlocul otacului Tătarilor fără ca aceștia, înșelați prin lovirea lui Bibire, dela vale, să fi bănuit măcar ființa dușmanilor în asemenea apropiere. Cei mulți din ei plecase în jos în ajutorul tovarășilor lor, iar din cei rămași puțini apucase să încalece. Fui mai mult o căsăpie (măcelărie) decât o luptă. În câteva clipe nu mai eră Tătar viu unde fusese otacul lor, numai puțini putură să scape pentru a duce mărzacului, plecat și el la vale, vestea înfrângerii.

Tocmai atunci se crăpă de ziuă și Șalga cu oștenii ei care, la auzul trâmbițelor lui Bibire, încălecase și se ținuse gata de plecare, putură, de pe înălțimea pe care se aflau, să vadă pe tovarășii lor ridicând pălăriile în vârful sulitelor. Impresurații de până atunci se puseră în mișcare în cap cu Șalga și în curând ieșeau la câmpie.

În capul lor venea, pe un armăsar negru, o femeie de statură impunătoare. Fața eră palidă dar trăsăturile îi erau de o frumusețe mare, cu ochi negri, mari, lu-

Dela Români din America.

II.

Continuăm cu cele scrise dl dl Schiopul în „Universul“ din București.

Imigrațiunea română în America începe abia pe la anul 1900, așa că azi abia găsești în America întreagă o sută de Români, cari să aibă o vechime mai mare de 12 ani acolo.

Oficiul de imigrare din Washington (orașul, unde stă președintele și se țin adunările camerei și ale senatului) pomeneste în statisticile sale întâia oară de Români în anul 1899, când se arată 96 de imigranți români. Numărul lor crește neconținut, ajungând în 1907 până la 19 mii 200, în 1910 la 14 mii 199; în 1912 au imigrat 9625 de Români.

Numărul imigranților români din România a fost totdeauna mic: dela 1905 până la 1911 au imigrat 25 de mii 35 de inși cu pașapoarte române, din aceștia au fost însă numai 1917 Români, ceealalți Jidani. Din Bucovina încă au imigrat puțini, așa că Românii din America sunt mai toți Români de-ai noștri din Transilvania și Ungaria.

Dintre Românii imigrați în America până la 1 Iulie 1912 (cu totul aproape 102 mii), s'au întors acasă peste 33 de mii, așa că au rămas vre-o 68 de mii, la cari trebuie să mai adăugăm vre-o 12 mii de Români socotiți drept Unguri, fiindcă veniau din Ungaria.

Imigranții români din America nu trăesc risipiți și, cu toatecă mai toți sunt plugari, nu muncesc pe la întinșele moșii (farme) din America, ci trăesc în grupuri mai mari sau mai mici în orașe și sunt cu toții muncitori în fabrici. Dintre cei peste 80 de mii de Români, câți sunt azi în Statele-Unite, peste jumătate trăesc în statele Ohio și Pensilvania, iar ceialalți în alte 4—5 state: Indiana, Illinois, Michigan, Montana.

În Statele Ohio și Pensilvania se găsesc și cele mai puternice colonii românești: 4500 Români în Youngstown (alte vre-o 4000 în orașelele din jur); peste 2000 în Cleveland (care pe vremuri a fost cel mai puternic centru românesc, dar azi nu mai este căutat de Români, fiindcă lucrările merg mai bine în alte părți); peste 1000 în Alliance; 300—500 în Canton, Akron și alte orașe (toate în Statul Ohio);

minoși, pătrunzători, plini de viață, de vitejie dar și de bunătate: niște ochi care zugrăveau bine întreaga ființă. Părul care ieșea pe la tâmple din ștergar, era negru închis, fără nici un fir de argint.

Peste ștergarul de pânză de in era așezată o pălărie de pâslă neagră, cu marginile largi, împodobită numai cu un găitan negru împrejurul fundului. Purtă un mintean de aba (pănură) neagră, cu mânecile spintecate la cot, lăsând să se vadă mânecile cămeșii de pânză de in, înbumbiet la piept cu bumbi negri și împodobit cu găitan negru. Fota era de lână neagră cu dungii albastre deschise și prinsă de mijloc printr'un chimir de piele neagră, împodobit cu cuie de argint. La picioare purta ciubote de iuft (piele) negru. Un paloș lung dar ușor, cu mâner de abanos și teacă de piele, îi atârna dela brâu în partea stângă, la oblâncul șălei era spânzurat un buz-dugan.

Gheorghită care era în capătul cărării, sări jos de pe cal și, alergând la Șalga,

tru navală Ingrijit pentru părintele Isaia și nevoind să-l bage în luptă, îl silă să făgăduiască că va rămâne pe loc, sub paza a două-zeci de oameni aleși de Gheorghită. Cum își isprăvea pregătirile, sosiră oștenii din urmă cu arcașii și se auziră trâmbițele lui Bibire sunând navală. Aceste sunete fiind urmate de chiote voioase a creștinilor și de strigăte sălbatice din partea păgânilor.

Alimoș poronci pornirea la treapă și ajuns la vre-o cinci sute de stânjani de locul unde pornise, își oprî iar ceata.

Trâmbițele, chiotele și urletele se auzeau acum la vale pe o mare întindere, dar se auzeau zgomote și la deal de ei și în curând un puternic tropot de călăreți trecu la vre-o două băta de arc de dânsii și făcu să se cutremure pământul. Erau mai aproape de dușmani decât credeau. Alimoș așteptă până ce tropotul se pierdu la vale apoi, scoțând paloșul și dând pinteni calului, strigă: — Navală.

Intr-o clipă ajunse cu Codrenii care

peste 1000 de Români sunt în orașele *Sharon* și *Farrell*; mai multe sute în *Erie*, *Pittsburg*, *Philadelphia* (toate în statul Pensylvania). Puternice colonii românești sunt și în *Detroit* (St. Michigan, peste 2000 Români); *Chicago* (St. Illinois, 2000 până în 3000); *Indiana-Harbor* (St. Indiana, peste 1000), *Indianapolis*, *Gary*, *Aurora* și *Montana*.

Și pretutindeni în aceste State (afară de statul Montana unde trăesc vre-o 800 de Români ca ciobani) toți Românii, aproape fără deosebire sunt muncitori de fabrică.

Emigranții de deosebite naționalități au în America deosebite ocupații mai plăcute. *Grecii* și *Italianii* negustori de poame și cofetari; *Evreii* negustori sau agenți; *Germanii* meseriași (mai ales tâmplari); *Suedezi* și *Norvegienii* tăietori de păduri; *Elvețienii* farmeri (fermieri); *Italianii de sud* (Sicilia și Calabria) lucrători la drumurile de fier și șoselele publice; iar *Românii*, alături de *Unguri*, *Slovaci* și alte popoare din Răsăritul Europei — se îndeletnicesc cu munca cea mai grea: *munca în fabrici*.

Români cari să se îndeletnicească cu o meserie oarecare sunt puțini și nici aceștia nu sunt în stare să dea înainte, pentru că aproape nici unul nu urmează în lumea nouă meseria pe care a învățat-o în lumea veche. Am cunoscut mulți cari acasă au fost ciobotari (cismari), iar aici s'au făcut brutari, băcani sau măcelari; altul a fost acasă cojocar, iar în America s'a făcut croitor sau barbier, — alegându-și fiecare o meserie nouă, pe urma căreia nădăjduia să trăiască mai cu ușurință, *apelând la sprijinul Românilor!* Toți aceștia trăesc din fărâmaturile ce sunt în stare să rupă din câștigul muncitorilor români, cari numai ei câștigă deadreptul dela Americani.

Toată această clasă de așa ziși meseriași, la cari trebuie să adăogăm și clasa cărturarilor noștri, sunt un balast pe care trebuie să-l ducă muncitorimea română, care a clădit și susține tot ce este românesc în America. Din fărâmiturile de câștig ale acestor robi moderni trăesc toți ceilalți Români: agenți, funcționari de bancă, negustori, meseriași și preoți.

De altminteri în America câștigul de

pe munca câmpului e tot așa de mare ca și câștigul din fabrică. Poate chiar mai însemnat, pentru că traiul dela țară nu-ți dă atâtea prilejuri să cheltuiești.*)

În ce privește fabricile, imigranții români preferă fabricile de fier și oțel, turnătoriile și topitoarele, unde sunt mai bine plătiți, fiindcă munca este mai grea. În aceste fabrici munca urmează fără întrerupere, și ziua și noaptea, și Duminecile și în zilele de sărbători. În câteva fabrici muncitorii lucrează numai 8 ceasuri, așa încât lucrătorii se schimbă de 3 ori pe zi. În cele mai multe fabrici însă muncitorii lucrează 12 ceasuri pe zi, — o săptămână ziua, în cealaltă noaptea.

Și în aceste fabrici Românii, alături de Unguri și Slovaci, îndeplinesc munca cea mai grea. Puțini dintre ei ajung *foreman-i* (supraveghetori) și aproape nici unul *boss* (șef de atelier). Parte dintre ei sunt simpli muncitori (laborer) cărora zi de zi li se spune ce să lucreze, parte au „*job*”-ul lor (job-lucru), muncă anumită pe care o fac zi de zi, an de an.

Plata lor se mișcă între 20 și 40 cenți pe cias (1 coroană și 2 coroane pe cias), așa încât pe zi ajung la un câștig de 2 dolari până la 4 dolari (10 până la 20 coroane). Plăți mai mari de patru dolari pe zi (fără ore suplimentare) puțini Români au. Ocupațiile mai ușoare și mai bine plătite Americanii și le rezervă lor și la ai lor.

Intr'un articol viitor voi vorbi mai pe larg despre raportul dintre câștig și cheltuieli.

*) Un țaran de-ai noștri, acum arândas în București, îmi povestește, că el a lucrat câțva timp și la o moșie (farmă) americană. Așa traiu ca acolo n'a dus nici acasă, nici când lucră în fabrici. Munca la câmp e mai ușoară, căci se face tot cu mașini, chiar și încărcatul și descărcatul carălor de fân. Mănecare din greu, totdeauna la aceeași masă cu stăpânul. Dimineața cafea cu lapte, unt proaspăt, miere, jimblă, la amezii și seara mai multe feluri de bucate cu carne destulă. Când îl vedeă fata proprietarului cu un bumb rupt sau altă stricăciune la haină, îi spunea seara să i-le lase, ca să i-le coase. Fiind silit să plece, proprietarul l-a poftit să rămână cu o plată de 360 dolari (1800 cor.) pe an și mănecare! De aceea recomandăm de nou Românilor noștri să lase fabricile, unde-și prăpădesc sănătatea, și să meargă la țară, unde pot învăța și o plugărie mai bănoasă *Cor.*

Literatură și știință

Jubileul din Rusia.

În legătură cu jubileul de 300 de ani, de când stau pe tronul Rusiei împărați (țari) din familia Romanoff (de fapt Holstein-Gottorp), dăm câteva amănunte despre ei.

Cel mai însemnat Țar din familia Romanoff a fost *Petru I*, numit cel Mare. Acesta a fost cel dintâiu țar rusesc, care s'a străduit să facă din Ruși oameni civilizați. Fiind atunci Rușii cu mult mai barbari decât acum, mijloacele, pe cari le-au întrebuințat erau în parte barbare, mai ales bătaia și moartea. El a purtat războaie cu Svezii, dela cari a cuprins Rusia apuseană de lângă Marea-Baltică. Aproape de țărmul acestei mări a întemeiat un oraș nou, numit Petersburg, nume nemțesc, care însemnează Cetatea lui Petru. A purtat războiul și cu Turcii, dela cari încă a cuprins ținuturi din apropierea Moldovei. În lupta contra Turcilor a fost ajutat și de domnitorul Moldovei, învățatul principe *Dumitrul Cantemir*. Acesta a trebuit să treacă cu întreaga lui familie în Rusia, altminteri l-ar fi prăpădit Turcii. Pentru că să poată introduce reforme în armată, industrie și comerț, Petru a chemat în Rusia o mulțime de străini, mai ales Germani. Râvna lui pentru deșteptarea poporului rus a fost așa de mare, încât a plecat în străinătate și ajungând în Holanda s'a făcut meseriaș, ca să învețe construirea corăbiilor. El a murit în anul 1725. Pe singurul lui fecior, *Alexă*, îl omorîse mai de mult pentru că se arătase potrivnic reformelor; pe tron urmă deci văduva lui Petru-cel-Mare, *Ecaterina I*, care fusese în tinerețile ei slujnică. Aceasta domni doi ani, până la 1727, fără să facă vre-o ispravă. Urmă nepotul lui Petru-cel-Mare, *Petru al II-lea*, apoi verișoara lui *Ana*, apoi un nepot *Ivan*, pe care-l alungă de pe tron, și în urmă veni împărăteasă *Elisaveta*, fata lui Petru-cel-Mare, o femeie stricată, care a domnit dela 1741 până la 1767! Împărăteasa aceasta s'a întovărășit cu regele Prusiei de pe atunci în războiul împotriva Austriei. Războiul acesta a ținut șapte ani. Pe timpul Elisavetii s'au înființat cea dintâiu universitate ru-

căzută în genunchi înaintea ei, sărutându-i scara.

— Mamă dragă, iartă-mă!

Dar ea, îi cuprinse capul în brațe și, dându-i pălăria jos, începă să-l sărute ca pe un odor, cu evlavie, pe păr, pe frunte, pe obraz.

El urmând a o ruga să-l ierte, ea zise:

— Și pentru ce să te iert, dragul meu! Fiindcă ai venit să mă scoți din primejdie?

— Fiindcă, prin lipsa mea de acasă, când trebuia să fiu acolo, te-am lăsat să intri în primejdie.

— Poate că aveai alte trebi, mai grabnice, zise Șalga cu un zâmbet. Dar iată și cumătru Ion Băncilă! adăose ea îndreptându-se pe șea. Bună dimineața, cumetre! și întinse mâna Căpitanului.

— Bună dimineața cumătro! zise Băncilă cu pălăria scoasă, plecându-se și sărutându-i mâna. Ți-am adus pe o cunoștință veche și arată pe Toma Alimoș!

— E Toma Alimoș! strigă Șalga cu bucurie. Mult doream să te mai văd dar mi s'îndrăzneam să nădăjduiesc că ne vom mai

întâlni vre-odată pe câmpul de luptă.

Toma Alimoș îi sărută mâna.

— Mă bucur că te găsesc cum te-am lăsat acum zece ani, zise el, tot pe malul Nistrului și tot după o izbândă asupra păgânilor, frumoasă, vitează, înțeleaptă.

Înainte ca Șalga să fi putut răspunde, se auziră oștenii strigând:

— Fug, fug.

— Cine fuge? întrebă Alimoș.

— Căpitanul Bibire!

— Fuga lui este prefăcută, trebuia să fugă! răspunse Voevodul.

Intr'adevăr, departe în jos, se vedeă o lungă perdeă subțire și dreaptă de călăreți fugind iar, în urma lor, urmărindu-i, altă perdeă mai groasă, încovoată la amândouă capetele care întreceau lungimea perdelei dintâi.

— Mă tem că i-o lăsat să s'apropie prea tare, zise Băncilă. Au să-l prindă Țătarii în coarne.

— Așa mă tem și eu, zise Alimoș.

— Să sune trâmbițele și să năvălim asupra lor, zise atunci Șalga. Auzindu-ne

și văzându-ne, Țătarii vor da dosul ca să nu fie apucați din două părți.

— Ai grăit cu înțelepciune, ca totdeauna, zise Alimoș, apoi strigă:

— Călări cu toții.

Intr'o clipă oștenii erau călări și șirurile alcătuite, par'că era să fie o căutare de oaste.

— Dar Dumneta, Jupăneasă, destul ți-ai pus viața în primejdie. Acuma m'au ales pe mine Voevod peste această oaste și ca Voevod îți poronesc să stai pe loc aice.

— Dar eu nu vreau să știu de Voevod, căci îmi fac astăzi cea de pe urmă vitejie, răspunse Șalga râzând, după mine copii! și dând pîneni calului porni în goană spre Țătari.

Năvala lui Bibire asupra Țătarilor, cari păzeau vitele, făcută cu pricepere și cu hotărîre, izbutise pe deplin. Deși creștinii dăduse peste o strajă tătarească, păgânii fură cu totul luați pe neașteptate și măcelăriți pe toată întinderea linii ținută de ei. Rămășițele lor împrăstiate o luară la fugă încotro puteau. (Va urma).

sească și alte așezăminte de cultură. Ceice le-au înființat erau tot cam străini, și nu Ruși.

După Elisaveta a urmat pe tron Petru al III-lea, fiul principelui german Holstein-Gottorp și al unei nepoate a lui Petru-cel-Mare. Nevasta lui era tot Germană. El n'a domnit mult și a fost omorât, iar pe tron se sui nevasta lui, *Caterina a II-a*. Aceasta a cucerit întreaga Rusie de meazăzi și tot sub ea s'a făcut cea dintâiu împărțire a Poloniei. După moartea ei (1796) urmă pe tronul Rusiei fiul ei *Pavel I*, pe care-l omorîră după cinci ani, fiind un mare tiran. Fiul acestuia, *Alexandru I* domni apoi dela anul 1800 până la 1829. Acesta a luat parte la războaiele împotriva lui Napoleon Bonaparte. Acesta a răpit în anul 1812 Basarabia. Lui îi urmă fratele său *Nicolae I*, un tiran mare, pe care au în-

cercat să-l omoare, dar descoperind răsvrătirea a pus de-au împușcat pe mai mulți generali, iar pe alți răsvrătitori i-a trimis în Siberia ghețoasă. Acesta încă a pornit războiu contra Turciei, voind să cuprindă și să ia țările române (Moldova și Muntenia). În ajutorul Turciei au venit însă Francezii, Englezii și Italienii și toți aceștia au bătut pe Ruși în propria lor țară.

Țarul Nicolae muri de supărare (l-a lovit guta) și lui îi urmă pe tron *Alexandru al II-lea*. Acesta a început la 1877 războiul contra Turciei. Fiind bătut, a chemat în ajutor pe Români, cari au cuprins apoi Plevna, Vidinul și alte cetăți turcești. Drept mulțumită, țarul acesta atăta a mai amenințat Puterile, încât acestea s'au învoit, ca Rusia să răpească României de nou partea de meazăzi a Basarabiei. Iar când a fost vorba de Dobrogea, tot Rusia s'a împotri-

vit, ca România să stăpânească și Silistria, care mai fusese românească.

Țarul *Alexandru al II-lea* a fost omorât cu bombe în anul 1881. Lui i-a urmat pe tron fiul său *Alexandru al III-lea*, care a încheiat alianța cu Franța împotriva Germaniei și Austro-Ungariei. Impotriva acestui Țar încă s'au făcut o mulțime de atentate cu bombe și otravă, dar a avut noroc să scape. El muri de o boală de răunchi în anul 1894. De-atunci domnește *Nicolae al II-lea*.

După cum se vede, istoria țărilor rusești e plină de sânge, căci unii au fost omorâți, iar în contra celorlalți s'au făcut și se fac mereu atentate, ca să-i omoare. Atentatorii sunt Rușii nemulțumiți, cari vreau să fie și la ei libertate ca în țările Europei (afară de Ungaria).

Cum încarcă Nemții lemne pe sănii.

— Vezi descrierea chipului la pagina 7. —

Cum încarcă Nemții lemne pe sănii.

— Vezi chipul la pagina 6. —

Poporul german se ocupă cu tot felul de lucru: în fabrici, la câmp, cu meseriile, negoțul etc. Nu mai puțin se ocupă Nemții cu economia de vite și lemnăritul, îndeosebi cu facerea de diferite scule din lemn.

În partea Germaniei de către Franța se află păduri și munți întinși. Locuitorii acestui ținut se ocupă foarte mult cu lemnăritul. Ca și pe la noi, așa și pe-acolo, se fac tăieturi mari prin cei munți și păduri. Lemnele de prin tăieturi trebuiesc apoi coborâte în jos, la șes, de unde să se poată încărca pe cară, pentru a fi duse la sate sau orașe. De aci se vând, fie ca lemne de foc sau de lucru.

Coborârea acestor lemne din munte nu e lucru așa ușor. Nemții au aflat însă și aci mijlocul potrivit. Ei se adună mai mulți la olaltă, își formează un fel de societate între ei și apoi se înțeleg cu proprietarul lemnului pentru coborârea lor. Pe unde vreau să coboare lemnele, oamenii își construiesc un fel de drum anume. Pe acest drum pornesc apoi cu săniile încărcate până sus, după cum ne arată și chipul nostru de pe pagina de-alături. Aci e o vedere din munții Vogesei de către Franța.

Poezii populare.

Din Sâmbotelecul de Câmpie.

Mândră de doruțul tău
Și-asară-am trecut prin tău,
Și prin tău și pe uscat
Și de fel nu m'am udat,
Și pe uscat și prin apă,
Nu m'am udat nici o leacă.

Decât cu drăguță proastă
Mai bine la oi pe coastă,
C'oi tăiea câte-o nua
Și-oiu fi și fără de ea,
Oii tăiea câte-o jordiță,
Și-oiu fi și fără mândruță.

Lasă-mă măicuța mea
Să iubesc pe cine-oi vrea,
Că rușine n'oiu avea,
Să iubesc pe care 'mi place,
Că rușine nu ți-oi face.

De-aș muri de dor de drag,
Târg cu fete nu mai fac,
C'am făcut odată beat
Și toți m'au știut în sat.

Auzit'am mândră bine
Că te lauzi la ori-și-cine,
Că eu umblu după tine,
Și tu n'ai grije de mine.
Dar te poți tot lăuda,
Că eu tot nu te-oi lua.

Nu gândească ori-și-cine,
Că iorsagu-i fericire.
Iorsagu-i, pământ și vite,
Tot nu-i ca omul cu minte.

Pentru mândra cea frumoasă
Mă duc cinci zile la coasă.
Pentru care nu mi-e dragă
Nu taiu nici un fir de iarbă.

De năcazuri lumea-i plină,
Mormântu-i loc de odihnă,
Viața-i o boală grea,
Moarteai leac — bun pentru ea.

Frunză verde de pe soci,
Poezii de lângă Moci.
Frunză verde petelec,
Astea-s din Sâmbotelec.
Frig îi în luna lui Faur,
Poezii de Teodor Graur.

Cetește — și învață!

„Vremurile-s rele“,
Spune economistul.
— „Dacă-s rele, — bune
Să le facă omul“.

Răspunsul acesta,
L'am cetit oar' când,
Și de-atunci adesea,
Imi vine în gând.

Imi vine adesea,
Căci aud mereu
Vorbind de năcazuri,
Mulți, în jurul meu.

— „N-o mai putem duce,
Vremea s'a răit;
Nu dă rod pământul,
Toate s'au scumpit.“

Datele sunt multe,
Venitul puțin,
Asta nu-i viață
Ci numai un chin.

Căci spuneau bătrânii,
Cât de bin' trăiau;
Nu munciau atâta,
Ca noi, dar aveau:

Vite 'n bădătură,
Coșul mare plin;
Iar în pivniți rânduri
Buțile cu vin.

O duceau cu luna
În chef, veselie,
Dar noi, strănepoții,
Numa 'n sărăcie“.

— Și pe coarda asta
Plângeri, ca părăul
Curg, — fără se'nțeleagă
Unde zace răul.

Nu vremile-s rele,
Ci, oamenii-s răi.
Că nu croiesc soarte
Bună — a lor săi.

Au ținut părinții
Cinci copii la casă;
Unul fiecare,
Are astăzi masă.

Din o masă grasă
S'au făcut deci cinci;
Din moșia mare,
S'au făcut cinci mici.

Apoi când cea mică
Se va 'npărți 'n șeasă,
De und' să ajungă
Pe joljiu și mătasă?

Înțelegeți, dară,
Că soarta-i sub om,
Deci alte câștiguri,
Nu tot econom.

Meserii, negoțuri,
Ca nu mai apoi
Să plângă nepoții,
Mai amar ca noi!

Petru O. Orlățanu.

Spre știre.

Facem cunoscut tuturor abonaților noi, — cari n'au fost primit încă o parte a romanului, — cumcă acea parte am alăturat-o acum la Nr. 10.

Dacă cineva ar primi din greșeală două foi, atunci pe una să o trimită înapoi, scriind numerele de pe fășile amândouă. Altcum trebuie să plătească la vreme și foaia a doua!

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 13 Martie n.

Cursurile Asociațiunii. Duminică trecută a ținut o conferință d-șoara Dr. Eleonora Lemeni despre „Evoluția teatrului francez dela drama liturgică până la cea clasică“. D-Sa a scos la iveală multe amănunte interesante pentru aceia, cari doresc a află fazele, prin cari a trecut teatrul francez în timpurile mai vechi.

După d-șoara Lemeni a vorbit dl Octavian C. Tăslăuanu despre Grigorescu. — Cine a fost Grigorescu? Un fiu de țăran sărac și hăcăjit din România. N'a avut decât școala poporală, dar în el s'a plămădit un mare talent pentru pictură (zugrăvirea de icoane). A intrat ca învățăcel de zugrav, iar după aceea a început însuși a zugrăvi icoane sfinte, pe cari apoi le vindea. Cu banii ce-i căpăta ajuta pe mamă-sa și cei 4 frați mai mici. Dorul de perfecționare în pictură l'a dus pe Grigorescu la Paris. De aci s'a întors de mai multe ori la București, cerând dela minister un post la vr'o școală din țară, dar era primit tot cu sânge rece. Abia când cu războiul din 1877 a fost simțită lipsa lui, pentru a picta (zugrăvi) luptele armatei române la Plevna și în alte părți. Asta a și făcut-o cu mare măiestrie. La urmă talentul lui Grigorescu a fost recunoscut de toți cei chemați din Țara-Românească. El a făcut mare cinste neamului românesc și în străinătate. A murit acum câțiva ani, lăsându-ne o comoară întreagă de frumoase tablouri. — Astfel ne-a prezentat dl Tăslăuanu pe marele Grigorescu. Dl conferențiar, prin cuvinte alese, a ținut mereu încordată atențiunea publicului asupra celor ce spunea. La urmă, cu ajutorul schiop-tonului, ne-a arătat o mare parte din frumoasele tablouri ale lui Grigorescu.

Duminică acum, 16 Martie n., vorbesc: dl Ascaniu Crișan despre „Fizica în dezvoltarea ei de azi“, iar d-șoara Dr. E. Lemeni despre „Drama clasică și romantică franceză“. Inceputul la 5 ore în Muzeul Asociației. Prețul de intrare 30 bani, pentru studenți 10 bani.

Ambasador austriac român. Împăratul a numit ambasador al monarhiei noastre în Washington (Statele-Unite din America) pe dl Constantin Todor Dumbra, Român.

„Fundațiunea pentru ajutorarea zărilor români“ a crescut în lunile Ianuarie și Februarie din anul acesta cu 3766 cor. 69 b., așa că acum e de 44 mii 154 cor. 94 bani.

† Aurel Popovici, fost procuror la tribunalul din Săbădca (Țara-Ungurească) a murit la 2 Martie n. El a fost fiul avocatului Ioan Popovici din Arad, care a înduplecat pe fericita Elena Birta să lase consistorului nostru de-acolo o fundațiune mare, din care se dau astăzi la 12 tineri români stipendii de câte 600 cor.

Păstor vrednic. Comuna Chebelea din comitatul Murăș-Turda încă a fost băgată în morcila episcopiei de Haidudorog. Părintele Vasile Tătar nu s'a înfricat de aceasta și în cursul acestei ermi a ținut școală cu mai mulți neștiutori de carte din comună. La 23 Februarie acești foști analfabeți au dat examen strălucit din cetit, scris și socotit. Părintele Tătar a mai înființat și un cor cu ei. Vrednic păstor!

O comisiune amestecată pentru episcopia păgână de Haidudorog. În urma stăruințelor energice ale dlui Dr. Stefan Pop, deputatul nostru, pe lângă prim-ministrul Lukaci și noul ministru de culte Iancovici, aceștia au declarat, că în curând vor rugă consistoarele române din Oradea, Gherla și Blaj să numească membri pentru o comisiune mixtă (amestecată), în care vor fi și membri din partea renegaților. Comisiunea aceasta va merge prin satele, unde poporul nu vrea să știe de păgânii dela Haidudorog, și unde se va dovedi, că sunt Români curați și creștini, aceștia vor rămâne tot sub episcopii români.

Prigonire împotriva unui învățător român. Foile jidano-maghiare din Pesta primesc din Oradea știrea, că la propunerea inspectorului de școale s'a introdus cercetare disciplinară împotriva învățătorului român *Petru Siriac* din *Topa-de-jos*, pentru că s'ar fi lăudat, că din ajutorul de stat, ce-l capătă, va economisi (cruță) o parte bună, apoi se va pensiona și va face propagandă naționalistă.

Dacă va face așa, își îplinește numai datoria de bun Român.

Obrăznicia lui Tisa. În vorbirea ținută în dietă săptămâna trecută contra votului universal, egal și secret, Tisa a avut îndrăzneala să-și bată joc de votul acesta, care e în Germania. Intreaga presă germană atacă cu vorbele cele mai aspre pe Tisa atât pentru obrăznicia lui, cât și pentru politica lui barbară împotriva naționalităților. Tisa și-a bătut joc și de dieta din Viena. Acolo l-a numit *criminal* și *obraznic*.

Un Român vrednic din Bucovina, dl *Dr. Comoroșanu*, avocat în Gura-Humorului, s'a hotărât să colinde Bucovina în lung și lat, luminând poporul român moldovean despre dreptul lui de-a se folosi la toate direcțiile numai de limba românească și de a pretinde dela toți funcționarii venetiri să vorbească românește. Legile din Austria dau dreptul deplin pentru fiecare limbă, dar frații bucovineni n'au știut să se folosească cum trebuie de el, mai ales din cauza slabilor lui conducători.

Se 'ntelege, că dreptul limbii fiind dat de Dumnezeu, nu de oameni, nici noi Românii din Ardeal și Țara-Ungurească nu ne vom spurge gura cu limbă străină, ci vom vorbi pretutindeni numai în limba noastră românească, cerând ca ea să fie vorbită de toți slujbașii de neam străin cuibăriți printre noi, fie fișpani, fie vr'un lihnit de foame pripășit prin cancelariile comunelor noastre sau la pretură și comitat. Cui nu-i place, care-se de pe pământul nostru românesc.

Pentru flota națională a României continuă colectele pretutindeni. În județul Putnei au adunat țărani nouă mii de lei. O colectă au început și frații noștri din America, adunând în timp scurt o sumă frumoasă de bani.

Slabă treabă. „Corul român” din *Deliblata* (Bănat) a aranjat o petrecere cu cântece și joc românesc. Foarte frumos! Dar invitarea cu programul au tipărit-o nu numai românește, ci și într-o limbă străină! Foarte urit!

Limba maghiară și oaspeți jidano-maghiari n'au ce căuta la petrecerile noastre, precum noi n'avem să ne necinstim întovărășindu-ne cu străinul la petrecerile lui. Când vor înțelege odată lucrul acesta toți Românii?

Rușii și Regele Carol. În Petersburg s'a pus peatra fundamentală la un monument pentru marele duce Nicolae Nicolaevici, care încă a luat parte la războiul din 1877/78. Cu acest prilej, generalul Scalon, președintele comitetului pentru ridicarea monumentului, a trimis Regelui Carol o telegramă, în care zice, între altele:

Comitetul are onoarea de a saluta, în persoana Majestății Voastre, pe fratele de arme al defunctului (răposatului) Mare-Duce și pe eroul glorioasei campanii din 1877—1878. Strălucitele fapte de arme ale Majestății Voastre, care a comandat în persoană trupele rusești și românești în fața Plevnei, vor fi imortalizate pe monument prin reliefurile reprezentând luarea redutei Grivița.

Regele Carol a mulțumit cu cuvinte pline de căldură.

Urmările maghiarizării numelor la comune. Ministrul de comerț din Pesta s'a plâns la cel din Viena, că din Austria se trimit mereu pachete și scrisori, pe cari numele comunei nu e pus ungurește, ci nemțește, de pildă pentru Cluj (ung. Colojvar) Klausenburg, pentru Pojun (ung. Pojon) Pressburg, pentru Sibiu (ung. Naghi-Seben) Hermannstadt ș. a. Cei din Pesta cer, să se scrie numele numai ungurește. Se 'ntelege, că Germanii din Austria protestează împotriva acestei prostii șoviniste și vor întrebuiță și mai departe numele nemțește.

O plângere la fel a trimis ministrul din Pesta și la București, pentru că cei din România întrebuițează nume românești.

Dezertorii bulgari. Până acum au trecut în România peste 1200 de dezertori bulgari. Intre cei veniți săptămânile trecute e și un tinăr doctor în drept. El a fost rănit în lupta dela Lüle-Burgas și după ce a stat câțva timp în spital, a isbutit să fugă peste Dunăre în România. Doctorul acesta spune, că starea trupelor bulgare e foarte rea, căci soldații au ajuns să capete de mâncare numai la două zile. Poporul bulgar e împotriva continuării războiului, care nu va mai folosi nimic Bulgariei, în schimb au mai perit și vor mai peri zeci de mii de oameni.

Jubileul de 300 de ani al familiei domnitoare din Rusia. După cum am mai spus și mai înainte, familia domnitoare din Rusia își serbează jubileul de 300 de ani, decând a ajuns pe tronul Rusiei. E vorba de familia Romanoff, care însă s'a stins în linie bărbătească încă din veacul al 18-lea (acum avem al douăzecilea). Numele adevărat al familiei domnitoare acum în Rusia e Holstein-Gottorp, așa că e germană.

Cu prilejul acestui jubileu, Țarul a dat o amnestie (ertare) mai largă, ertând pedeapsa la mulți făcători de rele și de — bine. Da, și de bine, căci în Rusia ceice luptă pentru drepturile poporului sunt închiși, bătuți, chinuți și trimiși în gheturile Siberiei. Cam ca și în Ungaria. Pregătirile pentru acest jubileu au fost, mai ales în capitala Petersburg, muscălești. Fiind vorba să ia parte și Țarul cu familia lui la o procesiune (mers) pe stradă, dar viața lui nefiind de loc sigură din cauza revoluționarilor ruși, poliția a năvălit prin casele, unde locuiesc mai ales lucrătorii, studenții și cărturarii și a arestat o mulțime dintre ei, nu cumva să fie printre ei și vr'un revoluționar. O parte din cei are-

stați a fost alungată din Petersburg, altă parte e ținută în închisoare. În felul acesta se adevărește de nou o zicătoare muscălească, că de câteori e bucurie în familia Țarului, poporul trebuie să plângă lacrimi amare. Decât așa Țar, care e însuși în palatul lui ca într-o temniță, mai bine porcar liber...

Scufundarea unui torpilor german. O parte a flotei germane face manevre în Marea-de-Nord. Sunt adunate acolo tot felul de corăbii de războiu, și mai mari, și mai mici, între acestea și torpiloare, adică corăbii cari aruncă gloanțele numite torpile, apoi submarine, un fel de corăbii, cari plutesc și sub apă. Intr-o noapte din săptămâna trecută se făceau manevre pe întunec, corăbiile deasemenea nu aveau lumină. Un crucișător a lovit pe întunec într'un torpilor și l-a tăiat în două. Toți marinarii s'au cufundat în apă împreună cu bucățile torpilorului. Crucișătorul a aprins numai decât luminile electrice, între cari și reflectoarele, cari luminează până la o întindere de mulți kilometri, și a venit în ajutor. Dar n'a putut scăpa decât 15 oameni, 68 s'au înecat.

Un candidat de 170 kg. la tronul Albaniei. Războiul din Balcani se apropie de sfârșit, căci toți sunt storși de bani, dar mai ales de sânge. Albania își va căpăta neatârnamarea și acum e vorba, cine să fie domnitorul ei. Candidați sunt mulți: Albanezi mohamedani și creștini, dar și străini. Intre aceștia se vorbește și de un fecior al regelui Danemarcei. Dacă se va socoti vrednicia candidaților după greutatea lor, apoi pe prințul danez ar trebui să și-l aleagă Albanezii domnitor, căci el cântărește 170 de kilograme, o greutate, din care poți face doi oameni binișor de grași.

Intrecere în — turnuri. Când cu expoziția cea mare franțuzească dela Paris, un inginer francez cu numele Eiffel a construit un turn de fer înalt de 300 metri. Turnul acesta e cunoscut cu numele „Turnul lui Eiffel”. Acum au construit inginerii germani în Düsseldorf (Germania) un turn, tot de fer, care are o înălțime de 500 metri, adică cât un deal măricel.

Foamete în Galiția. La Viena a sosit o delegațiune de primari din Galiția (provincie austriacă dela Ungaria spre mează-noapte) pentru a cere dela guvern să ia măsuri de ajutorare a locuitorilor, căci aceștia sunt amenințați să peară de foame pe alocuria. Cauza e și recolta slabă din anul trecut, dar și criza fabricilor, cari au dat drumul la o mulțime de lucrători rămași astfel pe drumuri. În Lemberg și Cracovia primăria împarte zilnic pâine și cartofi între cei nevoieși.

Câte împușcături s'au dat în războiul germano-francez din 1870/71? Am mai spus și altedăți, că numai puține din gloanțele, cari se slobod într'un războiu, nimeresc. Gazetele germane publică acum de nou o statistică a împușcăturilor date de soldații din infanteria germană și a răniților francezi. Soldații germani au dat 21 milioane de împușcături, cari au rănit 130 de mii de Francezi, așa că tot numai un glonț din 135 nimeria. Francezii împușcau și mai rău, căci la ei nimeria un glonț tot numai din 190 de împușcături. De altminteri în războiu se socotește, că din 200 de împușcături numai un glonț nimereste pe un soldat.

Coroane eterne. Cu prilejul împlinirii anului al 10-lea dela moartea mult regretatului profesor Dr. D. P. Barcian, membrii familiei dăruiesc întru vecinica odihnă a lui cor. 10 la „Fondul Dr. D. P. Barcianu, pentru ajutorarea școlilor (calfelelor) fără de lucru“. La același fond au mai dăruit: Alexandru Bârsan, inv. (Rusciori) 50 bani și Ioan Radu, paroh (Măgărei) 30 bani. Pentru prinos, aduce sincere mulțumite, în numele comitetului Reuniunii meseriașilor sibieni: Vic. Tordășianu, prezid.

Viforele grozave din Marea-Mediterană au cerut multe jertfe în săptămânile din urmă. Un vapor englezesc numit *Calvados* a fost stricat rău de furtună și dus apoi până la țărmul Aziei-mici. Din călătorii de pe el au scăpat 150, iar două sute s'au înecat. Dintre cei scăpați sunt mulți bolnavi, căci timp de două zile n'au avut nimic de mâncare și au avut să sufere și un frig grozav.

Vaporul românesc *România* venind din Pireu (portul de mare al Atenei, capitala Greciei) a luptat trei zile împotriva unei furtuni îngrozitoare. Bravii marinari români conduși de căpitanul Tăutu au știut să înfrunte furia valurilor. Ba lângă niște izule grecești au scăpat cu primejdia propriei lor vieți pe corăbierii unei corăbii grecești, care eră pe cale să fie înghițită de valuri. La scăparea acestora s'au distins mai ales marinarii Ion Pană, Șovăilă și Dinu Petrovici.

O exploziune îngrozitoare. Un vapor din Baltimore eră încărcat cu dinamită, pe care aveă să o ducă în America la canalul de Panama. O ladă a scăpat la încărcare și dinamita din ea a explodat. Un vapor a fost făcut țăndări, alte vapoare au fost stricate. Dintre oamenii ocupați acolo au fost omorâți peste 50, iar vre-o 60 sunt răniți. Toate clădirile din oraș s'au zguduit, o școală s'a prăbușit și mai mulți copii au fost răniți.

Serviciul militar de trei ani în Franța. În camera franceză socialistii, cari au mulți deputați, au făcut un scandal mare, când ministrul de războiu a cetit proiectul de lege, prin care se ridică serviciul militar de nou la trei ani. Cu toate acestea, legea va fi primită, căci Franța se teme de Germania.

Un proces între primăria din Dobrișin și autoritățile militare. În bărcile (colibile de scânduri) de lângă Dobrișin, aproape de o pădure mare, erau în luna trecută, pe timpul frigului celui mare, o mulțime de soldați. Comandantul lor s'a rugat de primărie să dea lemne de foc, ca să încălzească cât de cât bărcile, căci bieții soldați se îmbolnăviau cu sutele din cauza frigului. Primăria n'a vrut însă. Atunci soldații s'au apucat, fără să mai întrebe pe cineva, să taie la copaci din pădure și să facă foc, de le eră mai mare dragul. Se n'ntelegere, că au ars de patru-cinci ori atâtea lemne, cât ar fi ars, dacă „domnii“ dela primăria orașului le-ar fi dat de bună voe. Acum cei dela casa sfatului fac gălăgie mare și cer despăgubiri.

E rușine, că în țara noastră s'a găsit o primărie, care să nu fie plină de dragoste față de soldații noștri, mai ales în vremurile acestea grele, când sute de mii dintre ei sufer frig și neajunsuri, alții și-au lăsat nevasta și copiii în grija Domnului, pentru că să fie gata să-și verse sângele pentru țară.

Scrisoarea unui viteaz. Sucri-Pașa viteazul apărător al Adrianopolului, a trimis Marelui-Vizir următoarea telegramă (cu telegrafia fără fir):

„În istoria turcească nu e un singur general, care să fi predat cea mai puternică fortăreață din lume, cum e a noastră, unui dușman atât de crunt și de setos de sânge. Nu vreau să se zică despre mine, că am fost laș, voi jertfi mai bucuros toți oamenii trupelor mele, iar cea din din urmă încărcătură la revolverului, ce-l port la brâu, o voi păstra pentru mine.

„Când mă voi convinge, că orice împotrivire e zadarnică, voi lua măsuri contra celor 40 de mii de Bulgari, ce sunt în oraș. Voiu cere konzulilor să lase pe soldații mei să măcelărească femeile bulgare, după cum au fost măcelărite și soțiile și surorile noastre. Apoi voi îndreptă tunurile contra Bulgarilor și a tuturor clădirilor cari formează podoaba acestui oraș, și le vom preface în mormane de cenușe, trecând totul prin foc și sabie. Iar bravii mei soldați încunjuțați de o parte de focul orașului, de alta de moartea, ce o aduc gloanțele dușmane spre noi, vor încerca să rupă rândurile asediatorilor pentru a muri cu cinste sau a părăsi aceste ruine acoperiți de glorie. *Sucri-Pașa.*“

Ce suflet mare!

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se afle despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate națiunile din Europa urmăresc cu mare atențiune desfășurarea lucrurilor în Balcani. Noi Românii, cari suntem atât de aproape de țările balcanice, nu mai încapem îndoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-și aboneze cel puțin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „Foaia Poporului“ este cea mai potrivită, fiindcă

„Foaia Poporului“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină
foaie pentru poporul nostru.

**Aduce cele mai nouă
știri de peste tot locul**

precum și

**foarte multe chipuri
din lumea întreagă.**

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

**Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.**

Abonarea se poate face cu începutul fiecărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

**Abonații cei noi primesc în cinste
și partea romanului „Cu paloșul“, care
s'a tipărit până acum în foaie.**

**Lățiți deci „Foaia Poporului“ peste
tot locul, ca astfel să o putem face și
mai bună!**

ECONOMIE

Lucerna.

Pământul nu crește. În schimb lumea se înmulțește și trebuințele oamenilor asemenea. Agricultorul cu mai mulți copii se mai ajută și așa, că face din câte unul meseriaș sau negustor. Dar pe moșioară totuși se înmulțesc stăpânii, partea fiecăruia se face tot mai mică. Ar urmă, ca traiul să fie tot mai greu, oamenii să trăiască tot mai rău.

Dar nu trebuie să lăsăm să ajungă așa. Noi nu scoatem din pământ însă nici pe departe ceea ce este el în stare să ne dea mai ales ca nutreț pentru vite. Și fiecare plugar știe, că moșioara lui e cu atât mai rentabilă (producătoare de câștig) cu cât poate să țină mai multe vite, a căror carne se plătește cu mult mai bine decât nutrețul, care a trebuit ca să o producă. Iată pentru ce au început și agricultorii noștri să se gândească și să producă tot mai mult nutreț și să nu se mai mulțumească numai cu fânul obișnuit, lăsat să crească în voia lui.

Între plantele de nutreț dovedite mai potrivite se numără *Lucerna*, *trifoiul* și *curuzul verde*. Cu toată partea mare dintre agricultorii noștri cunosc aceste plante, mulți le și cultivă, nu va strică să arătăm în cele următoare pe scurt felul culturii lor. Aceasta va prinde bine și celor ce le cunosc, dar mai ales celor ce nu le cunosc.

Lucerna se deosebește de trifoiul mai cunoscut prin aceea, că are frunzele mai lungurețe, floarea vântată (albastră) violetă, sămânța gălbuie și în forma rărunchelului. Ea cere un pământ bine lucrat și fără buruieni. În pământurile apăsate, pietroase, prea lutoase și prea nisipoase nu reușește. Mai bine îi merge, dacă o sămănăm întâia oară într'un loc, pe care am cultivat plante de săpă, căci acestea lasă pământul mai curat, mai afânat, ceea ce ne ușurează mult munca.

Dacă vrem să o sămănăm după plante de săpă, arăm îndată după recolta lor până la o adâncime de 12—16 cm., iar în Octombrie facem o nouă arătură adâncă de vre-o 30—35 cm. Primăvara arăm de nou și grăpăm locul.

Dacă vrem să sămănăm după plante păsioase (grâu, secară ș. a.), dăm foc la miriște îndată după cărat, sau apoi secerăm cât se poate de jos. Întorcem apoi miriștea fără întârziere la o adâncime de cel mult 10—12 cm., ca să prăpădim buruienile. Dacă buruienile totuși ar răsări în număr mare, îi mai tragem o arătură, dar acum deacurmezișul. Toamna dăm pământului o arătură adâncă de 30—35 cm., care rămâne ca o brazdă crudă peste iarnă, iar primăvara facem arătura obișnuită și grăpăm.

Sămânatul se poate face cu mâna, cu sămănătoarea specială (anume) pentru trifoiu, cu împrăștiătoarea sau în rânduri.

Dacă vrem să sămănăm cu mâna, amestecăm sămânța cu 2—3 părți nisip sau cenușe, ca să nu o împrăștiem în mod neegal (nedeopotrivă) și să nu răsări în pâlcuri.

Sămânatul se face primăvara, după topirea zăpezii și după ce s'a încălzit pământul îndeajuns.

Cantitatea de sămănat e la hectar *)

*) Un hectar are zece mii de metri pătrați, un jugăr catastral 5754 metri pătrați, acesta e deci mai bine de jumătate dintr'un hectar.

de 25—40 kg. (mijlocia cam 30 kg.), când sămânăm împrăștiind sămânța; în rânduri 25—30 kg. După sămănat se grăpează cu o groapă ușoară de mărăcinii, ca sămânța să nu se îngroape prea adânc, cel mult 1—1 și jumătate cm.

La cumpărarea seminței să nu se cumpere decât sămânță de Provence (cetește Provans, un ținut în Franța de meazăzi) și să nu fie mai veche de unu, cel mult doi ani, căci altminteri nu încolțește uneori nici jumătate din ea. Pentru aceasta să avem garanție, deasemenea să fie garantată, că e fără troscot (troscot, torțel). Să nu ne scumpim la preț! Celelalte soiuri de lucerne și dacă sunt mai efine, dau recolte slabe. Mai bine vom face, dacă vom comanda sămânța prin Reuniunea noastră de agricultură din comitatul Sibiului.

Sămânatul lucernei se obișnuiește adeseori sub o plantă ocrotitoare (de adăpost), de regulă orz sau ovăs, în scop de-a feri lucerna primăvara de vânturi și secetă timpurie.

În cazul acesta se seamănă mai întâi planta ocrotitoare, se grăpează, iar apoi se seamănă lucerna prin împrăștiere, grăpându-se din nou, dar foarte ușor. Planta ocrotitoare trebuie cosită verde, ca să nu umbrească mult timp lucerna și să nu o împedice astfel în dezvoltarea ei.

Sămânța de lucernă încolțește în 12—15 zile.

Când se ivesc buruieni, trebuie plivite de timpuriu, căci pot înăbuși lucerna cu totul.

Se recomandă să grăpăm lucerna în fiecare primăvară cu o grăpă ascuțită de fer. Locurile rămase goale se vor sămăna de nou.

Lucerna dă în anul dintâi o recoltă slabă, de aceea e bine să n'o cosim, ci să se pască numai cu vite mari. În anul următor dă 3—4 cosituri pe an. Cea mai mare recoltă o dă în anul al 3-lea și al 4-lea.

Recolta anuală poate fi la hectar de 20 până la 40 de mii kg. cositură verde sau 4 până la 10 mii kg. după ce s'a uscat.

Lucerna trebuie cosită când abia începe să înflorească, niciodată mai târziu, căci atunci lugerii devin lemnoși și vitele n'o mai mistuie bine.

Lucerna e mai bună ca nutreț verde, căci dacă o recoltăm uscată, se scutură foarte ușor frunzele, cari sunt părțile cele mai nutritive, așa că lucerna, când nu este strânsă cu băgare de samă, poate pierde jumătate din valoarea ei.

Ca nutreț verde să nu o dăm la vite udă de rouă sau ploaie, căci umflă vitele și le poate omori în câteva ore.

La păscut, vitele să fie mai întâi plimbate prin lucerniște și nu lăsate să pască în loc.

După cosit, lucerna să se lase o zi în poloage spre a se păli și în urmă o dăm la vite amestecate fie cu cucuruz verde, cu paie sau cu alte nutrețuri. Dacă o amestecăm cu paie, trebuie să tăiem și paie, și lucernă, amestecându-le apoi bine, căci altminteri vita alege numai lucerna. Dacă am da-o singură la vite, acestea ar căpăta ușor boale de stomac, diaree (cufureală) ș. a.

Uscarea lucernii pentru fân să se facă cu multă băgare de seamă și în modul următor: Cositura se va lăsa 2—3 zile în poloage, pe cari le vom întoarce numai dimineața pe rouă sau seara, pentru ca să nu se scuture frunzele, apoi o strângem în plos-

coane (purcoale) și o lăsăm să stea până s'a uscat deplin. Când e schimbătoare vremea, cositura stăută câțva timp în poloage poate fi legată ușor în snopi mici sau păpuși, cari se vor așeza în picioare (cu frunzele în sus), răzimate și legate între ele cu fire de lucernă câte 3—4 la un loc și lăsate așa până se uscă pe deplin. În modul acesta ploaia nu aduce stricăciuni, căci frunzele se svântă foarte ușor. (Va urma).

Știri economice.

Ceice cumpără semințe de napi să bage bine de samă, căci sămânța din anul trecut e la noi toată stricată din cauza ploilor și nu rodește. Mulți negustori necinstiți vând anul acesta sămânța stricată. De aceea, sau cer o adeverință în scris, că sămânța e bună, sau apoi mai bine se adresează la Reuniunea română de agricultură din Sibiu, care le va face rost de sămânță bună. Se înțelege, că să ceară mai mulți deodată, altminteri cheltuielile sunt prea mari.

Falimentul băncii din Ghertiamos (Bănat). În Ghertiamos a dat faliment o bancă străină, al cărei director, Iacob Cnopf, a fugit la America. Perderile sunt mari. Pagubă sufer mai multe comune, cari au depus sume mai mari la banca aceasta, dar și câteva sute de familii.

Singurile bănci sigure sunt cele românești, când sunt înscrise la „Solidaritatea”, uniunea băncilor românești.

Prețul benzinei. Ministerul a stabilit prețul benzinei de motoare (mașini), care e scutită de dare, cu 26 cor. suta de chilograme. Prețul acesta va fi până la 31 Decembrie 1913.

Negustorii de vite trebuie să aibă un certificat de negoț, căci așa cere § 4 din lege. Ceice nu-l au, vor fi amendați (pedepsiți). Se înțelege, că aici e vorba de ceice fac mereu negoț de vite, nu de țărani, cari vând sau cumpără și ei câteva vite pe an.

Ultime știri.

Dr. Dr. Aurel Vlad în cercul electoral al Sascei-Montane. Dr. Dr. Vlad, împreună cu alți naționaliști, cutreeră cercul electoral al Sascei-Montane. Pretutindeni e primit cu mare însuflețire din partea Românilor. Incercările de-a-i strică și înfrică pe aceștia încă au început. Până acum nu s'a găsit nici un mișel, care să-și vândă sufletul necuratului. Sperăm, că nici nu se va găsi!

Se sporește armata. Ministerul de războiu din Viena nu e mulțumit cu înmulțirea armatei după legea cea nouă militară, care-i dă 159 de mii 500 de recruți deja în anul viitor. De aceea plănuiește o nouă sporire a numărului de recruți, deocamdată cu 23 până la 25 de mii.

Înțelegem și dorim și noi, ca armata împărătească să fie cât mai puternică, pentru ca să treacă dușmanului pofa de-a ataca monarhia noastră. Ne întrebăm însă, că oare pentru ce să dăm noi Românii zeci de mii de soldați, când toate legile, cari se fac în țara noastră sunt anume croite împotriva noastră și pentru a ne nimici bunurile noastre culturale și economice? Noi ce să apărăm de dușman, dacă acestea ni se răpesc?

Concedierea rezerviștilor.

Azi, Joi, la încheierea foii, primim știrea, că ministerul de războiu din Viena a ordonat concedierea (lăsarea acasă) rezerviștilor, care sunt la trupele din Galiția.

Din Petersburg și Varșovia încă se vestește, că ieri și azi a început lăsarea acasă a rezerviștilor din armata rusă.

Armata austro-ungară concediază însă numai rezerviștii dela trupele, ce sunt la granița Galiției, de către Rusia, — pe când rezerviștii dela armata noastră din partea de sud a monarhiei (adeacă cei din Bosnia, Hertegovina și alte ținuturi dela sud) rămân încă și mai departe la trupele lor. Asta va mai ține așa până când se va încheia pace cu totul între țările războinice din Balcani.

Monarhia austro-ungară fiind în graniță cu unele țări, ce poartă războiu în Balcani, nu poate să stea nepregătită pentru cazul când în Balcani s'ar întâmpla cineștie ce lucruri mai mari, cari ar putea atinge și vaza țării noastre.

Dar după știrile din urmă, sosite de pe câmpul de războiu, se pare, că în curând o să se încheie pace și între Turcia și țările aliate. Și așa sunt cu toții istoviți. Dar după cum stau lucrurile de prezent, Turcia la încheierea păcii viitoare, o să fie silită a da și mai mult, ca în trecut, dușmanilor aliați contra ei.

La tot cazul, în viitorul apropiat se vor lămurii lucrurile și mai bine, într-o parte sau alta. Să sperăm însă, că sosirea primăverii ne va aduce liniște, în loc de îngrijorări ca înaintea Crăciunului. Iar știrile de mai sus, se par a prevesti liniștea dorită de toți oamenii de bine.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

2 Martie: Aletea, Blaj, Ghierghio-Sân-Miclăuș, Halmagiu-mare, Oradea-mare.

3 Martie: Berzava, Bichiș, Cermeiu, Cănadul sârbesc și nemțesc, Jombolia, Sighișoara, Zarand.

4 Martie: Canija mare, Cetatea-de-baltă, Chirpăr, Ciuc-Sân-Georgiu, Cohalm, Cubin, Dezna, Mociu, Sighetul Marmăției, Zlagna.

5 Martie: Alba Iulia, Bălcaciu, Huedin.

6 Martie: Apoldul-mare, Baia-de-Criș, Ciuc-Sân-Domocoș, Agârbiciu (com. Turdărieș), Görcsön, Mănăsturul-ung., Morisdorf, Paraid, Sân-Paul.

7 Martie: Brad, Drag, Tășnad, Uzon.

8 Martie: Capolnaș, Erdeo-Sângiorgiu, Pojon, Silvașul-de-sus.

9 Martie: Bilac, Detta (Timiș), Vaidahaza.

11 Martie: Apold (com. Târnava-mare) Orlat.

12 Martie: Oravița (Roman).

13 Martie: Cojocna, Feldioara (com. Brașovului), Ibașfalău.

15 Martie: Roșia, Șimleul-Silvaniei.

17 Martie: Gyertyámos, Rușii-munți, Săsciori.

18 Martie: Șomortin.

19 Martie: Basna, Marcod, Ocna (comitatul Alba-Iulia), Petrișiu (com. Bistrița Năsăud).

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Poșta Redacției și a Administrației.

Sasca-montandă. Se va publica într'un număr viitor, sosind prea târziu pentru cel de acum.

Ioan Buragu, Petres. Nr. 1 și 2 cu partea romanului l'am primit mai înainte înapoi. De ce?

George Cristolovean, Bod. Dela D-Ta încă am fost primit înapoi Nr. 1 cu romanul.

Vasile Herculea I. George în B. Dela D-Ta am primit iarăși Nr. 1 cu romanul. De ce?

Doar foile sunt plătite. Sau că sunt postele de vină?

George Henți în H. Foia D-Tale merge regulat de aici.

Popa, Mangalia. Acelaș răspuns.

Călimdarul Poporului pe 1913.

Bogatul cuprins al Călimdarului l'am publicat în numerele din urmă ale „Foi Poporului”. De acolo se poate convinge oricine, că e cel mai bun și mai ieftin călimdar.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe poștă 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bucata, mai capătă două călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, delă 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călimdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande delă 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea delă poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călimdare nevândute se primesc înapoi până la sfârșitul lui Martie st. n. 1913. Dar trebuiesc trimise plătite de poștă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călimdare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călimdare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani acelor cari comandă delă 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelor cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Într'un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete delă 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc numai la scoaterea delă poștă, atunci costă un pachet delă 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm acelor, cari comandă câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească când scot pachetul delă poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 11 Martie st. n.

Grâu	Cor. 17,60	până 19'40 de hectolitru
Săcară	15,60	„ 16,18 „ „
Orz	9,—	„ 10,— „ „
Ovăș	11,—	„ 16,40 „ „
Cucuruz	5,50	„ 7,— „ „
Cartofi	18,—	„ 24,— „ „
Fasole	35,20	„ 35,20 la 100 chilo
Făină Nr. 3	34,40	„ 34,40 „ „
„ „ 5	33,80	„ 33,80 „ „
Slănină	160,—	„ 170,— „ „
Unsoare de porc	160,—	„ 161,— „ „
Său brut	56,—	„ 62,— „ „
Său de lumini	80,—	„ 88,— „ „
Său de lumini topit	104,—	„ 104,— „ „
Săpun	66,—	„ 66,— „ „
Fân	5,80	„ 7,60 „ „
Lemne de foc neplătite	12,10	„ 12,70 la met. cub
„ „ „ plătite	10,20	„ 10,70 „ „
Spirt rafinat	2,15	„ 2,20 la litru
Spirt ordinar	2,12	„ 2,18 „ „
Carne de vită pentru supă Cor.	1,86	până 2,— la chilo
„ „ „ friptură	1,60	„ 2,— „ „
„ „ „ vițel	1,—	„ 1,80 „ „
„ „ „ porc	1,20	„ 1,80 „ „
Ouă 10 bucăți	—,57	„ — 67 „ „
Un pătrar de miel	—,90	„ 2,50 „ „
Carne de cal	—,80	„ 1,20 „ „

În BUDAPESTA 12 Martie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	11,15	până 11,30 la 50 chilo
„ „ 79 „ „	11,35	„ 11,47 „ „
„ „ 80 „ „	11,42	„ 11,52 „ „
„ „ 81 „ „	11,45	„ 11,53 „ „
Săcară	9,45	„ 9,60 „ „
Orz	8,55	„ 8,90 „ „
Ovăș	10,10	„ 10,20 „ „
Cucuruz	7,10	„ 7,25 „ „

Prețul banilor în 12 Martie st. n.

	[cumpărat: Cor.]	vândut
Galbeni	1136,—	71,46
100 Lei, hârtie	92,—	92,40
100 Lei, argint	90,—	92,—
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,85	24,10
100 marce, aur	117,50	117,5
100 hârtie	117,50	117,9
Napoleon	19,04	19,18
100 Ruble rusești, hârtie	253,50	255,—
100 „ „ argint	242,—	243,—

Un măiestru morar

caută un post potrivit la o moară cu motor
Doritorii binevoiască a adresa scrisorile la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor primi respective.

912 2—3

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în

Inseratul din „Foia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăgirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ce aceasta să te coste ceva mai mult.

Căștig lateral

până la 300 cor. lunar, fără a fi împedat în ocupațiunea sa obicinuită, ci numai două ore la zi, pentru lucru de casă. Întrebări, cu marca pentru răspuns, sunt a se trimite sub „Lohnend” în Linz 7, postlagernd.

984 1—1

„NEGOL”, acid reformatoric pentru spălat.

Un nou fabricat din patrie!

Produce cu mare ușurință haine curate!
Garantat liber de clor și de alte substanțe păgubitoare hainelor!

De aceea cea mai mare cruțare a hainelor!
Folosindu-se acest mijloc se cruță mult timp și lucru!

„Negol” e patentat și se află de vânzare, în toate prăvăliile de coloniale, în pachete de câte 30 bani, sau la

923 1—5

Fabrica de lumini de stearină și săpun
Sibiu-Nagyszeben

Prin aceea-ta fac cunoscut onoratului public, că în Sibiu, strada Gușterilei Nr. 56 și în colțul stradei Lămpășului (Laterngasse) Nr. 1 am deschis un

atelier mehanic

aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mai mulți ani, mă aflu în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul cel mai modern, se primesc: executarea și repararea de instrumente fizicale, pentru medic și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru automobile de benzin, gas și petrol, precum și alte mașini de acestea. Executarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea metalelor cu aramă, argint etc. etc. Primesc și executarea de invențiuni nouă, ce se țin de acest fach.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez cu toată stima

Albert Lieblch.

932 1—52

A XXX-a

Loterie de stat de binefacere

reg. ung. pentru scopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 14 885 de câștiguri, în preț total de 475.000 Coroane, cari să plătesc în numerar.

Câștigul principal 200.000 Cor.

Mai departe:		10 câștiguri à 250 cor.	Cor.	2.500
1 câștig principal de	Cor. 30.000	20 „ „ 200 „ „	„	4.000
1 „ „ „ „	20.000	40 „ „ 150 „ „	„	6.000
1 „ „ „ „	10.000	100 „ „ 100 „ „	„	10.000
1 „ „ „ „	5.000	200 „ „ 50 „ „	„	10.000
5 câștiguri à 1000 cor	5.000	2500 „ „ 20 „ „	„	50.000
5 „ „ 500 „	2.500	12.000 „ „ 10 „ „	„	120.000
		14.885 „ „ la oaltă „	„	475.000

Tragerea irevocabil la 15 Maiu 1913. — Un loz costă 4 cor.

Lozuri se află la Direcțiunea de loterie reg. în Budapesta (Oficiul principal de vamă), la direcțiunea loteriei ces, reg. din Viena, apoi la toate oficiile postale, de dare și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și case de schimb din Ungaria și țările aparținătoare Austriei. Planul loteriei se trimite la cerere gratis și franco.

Direcțiunea ces. reg. de loterie.

Bere veche ≈ transilvăneană

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința cînoratului public, că începînd cu 15 Martie a. c. pun în vânzare o nouă bere sub marca înregistrată de care poate să țină concurența cu orice bere străină, fiind foarte plăcută. — Se capătă în toate restaurantele, cărci-mele și prăvăliile, unde sunt puse placatele cu „Siebenbürger Urbräu“.

Bere veche transilvăneană
— (Siebenbürger Urbräu) —

Cu toată stima

RUDOLF HABERMANN
proprietar de bererie în SIBIU.

980 1--5

Publicațiune.

Biserica gr.-ort. din Ilimbav, comitatul Sibiu (Szeben), cercul Noerich (Ujegyház), **dă în arîndă moșia sa de 390 jugăre**, situată pe hotarul comunei Noerich și Chirpăr ce se numește Androchel, pe un an eventual și pe mai mulți. Moșia să poate folosi ca arătură, cositară și pășunat. Să arîndează toată laolaltă, iar la dorință și în două părți.

La o parte de 260 jugăre va fi prețul strigării după un jugăr 16 cor, iar la cealaltă parte prețul strigării de jugăr 32 cor.

Ziua de licitațiune se va ține **Duminecă în 10 Martie st. v.**, în edificiul școlii din loc. Condițiunile mai de aproape ale arîndării să pot vedea la oficiul parohial gr.-ort. din loc.

Pe moșie sunt unele edificii economice și o casă, precum și fântână.

Ilimbav, în 28 Februarie 1913.

Oficiul parohial gr.-ort.

Ioan Alexandru
paroh.

929 1--2

Nu cumpărați semințe

dintr'alt loc decât dela

Magazinul agricol

(Propr.: C. Băila & Comp.)

din Sebeșul-săsesc (Szászsebes).

Sămînță garantată de trifoiu și lucernă, de napi de nutreț, de varză (curechiu) și tot felul de legumi (zarzavaturi) și flori; grâu de primăvară, orz, ovăs și măzeriche pentru sîmănat.

Din toate semințele ținem numai soiurile cele mai bune!

Cereș preț-curent!

Făinuri escelente, țărăfe și tot felul de cereale! En gros & en detail!

988 1--3

De vânzare.

La subscrisul se află de vânzare din mîna liberă: un **motor de benzină** de 5 puteri de cai, 2 mașini de lucrat lînă, un lup de scărmanat lînă și un dărac tot pentru lînă. Toate în stare foarte bună. Doritorii să se adreseze la **Ioan Domnariu**, Ludoșul mare (Nagyuldas, Szeben m.) Nr. 37 903 3--5

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor 5'50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanță de 3 ani, un ac excelent de cravată cu simili briliant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de pept, gar. 3%, aur double 6 bucăți batiste, de in veritabile, reevizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, neîncunjurate de lipsă în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoare dublă costă numai Cor. 5.50. Expediție per rambursă prin

casa de export 911 8--

H. SPINGARN, Cracovia, Nr 136. Numerătate scrisori de mulțămită și comande nouă primite. Pentru ce nu convine banii numai decât retour.

Institutul de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K 5.275,798'23	Starea asigurărilor cu foc K 127.763,744'—
Capitale asigurate pe viață achitate	„ 5.146,556'36	sfârșitul anului 1911 { viață „ 10.931,322'— Fonduri de îatemeiare și de rezervă „ 2,520,492'—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prsoane versate în acuișii, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 767 28--

Picături de apă

observat cu microscopul.

Picături din fluiditatea, care a fost scoasă, la trei zile după moarte, din plumăniile unui bolnav de organele răsuflătoare, au conținut microbi, cari se văd în chipul de alături.

Goudron-Guyot a omorît acești microbi atât în apă cât și în plumăni.

Înainte cu vre-o 30 ani i-a succes lui H. Guyot, apotecar renumit în Paris, ca să poată disolva un fel de materie (Teer) în apă Prin această inovație, azi ori și cine poate cumpăra la toți apotecarii sub numele „Goudron-Guyot“ această materie în forma de lichier concentrat, care ori cînd la un moment de lipsă, se poate folosi spre a produce o apă cu materia asta clază și folo-sitoare Ajunge, ca să se amestece una sau două lingurițe de cafea din acest Goudron-Guyot într'un pahar de apă sau altă beutură, ce se obicinuește a bea cineva după masă.

Luarea regulat de Goudron-Guyot, după fiecare mîncare în continuu, face ca în cel mai scurt timp omul să scape de catară și aprinderea organelor de răsuflat. Ba succede câte odată, chiar și la îmbolnăviri grele a organelor de răsuflat, ca să le contenească și vindece, de oarece aceasta materie oprește ruperea de părți din plumăni, prin aceea că omoară microbi, cari sunt singurul neajuns al boalei. Nici nu-și poate închipui omul un mijloc de vindecare mai simplu și mai tare.

La caz că s'a îmbia cuiva un alt product spre cumpărare, în loc de adevăratul Goudron-Guyot, atunci e în interesul propriu a fi cu atențiune. Pentru a se însănoțea de aprinderi la plumăni, catar, friguri catarale învechite și îndeosebi de astmă, trebuie a se cere în apotecă numai adevăratul Goudron-Guyot. Aceasta se produce dintr'o materie specială, care să scoate

te din brazieri, ce cresc la țarmulul mării de lângă Norvegia și e pregătît de însuși Guyot, care a aflat și felul de disolvare al acestei materii în apă, de aceea e cel mai bun mijloc față de toate celelalte produse asemănătoare.

Pentru a încunjura ori ce seducere, trebuie observat bine eticheta; aceea a lui Goudron-Guyot poartă numele „Guyot“ tipărit cu litere mari, iar peste cruce, subscrierea lui în colori violete, verzi și roșii, precum și adresa: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

Acest mijloc de vindecare costă pe o persoană zilnic 10 bani.

P. T. Persoane, cari nu se pot obicinui cu gustul acestei ape cu teer, pot lua și Capsulele-Guyot, cari încă sunt preparate din teer veritabil norvegian. Aceste capsule, una sau două, se pot lua la fie care mîncare. În acest fel se poate ajunge la acelaș rezultat și o asemenea însănoțea sigură. Aceste capsule, dacă, se iau îndată înainte sau în decursul mîncării, atunci se mistuesc foarte ușor cu mîncarea sunt foarte avantajoase pentru stomac și foarte ieftine.

Coloarea capsulelor Guyot e albă, iar fiecare capsulă poartă subscrierea „Guyot“ au tipar în litere negre. Depozit la: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris și în toate apotecile.

Se capătă în Sibiu la: Carol Müller apotecă »La vulturul negru«, Piața mare Nr. 10, Aug. Teutsch, apotecă »La leu«, Piața mare Nr. 17, Guido Fabritius, apotecă »La urs«, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca »La urs« Victor Roth urm. Carol Schmidt, precum și în toate apotecile de preste tot locul.

De vânzare

927 2-5
6 tauri roșii
6 " de bivol
1 Siementaler, cu certificat
sunt de vânzare cu preț convenabil la Michael
Lutsch în Agnita (Szentágota).

Moșie de arăndat.

În comuna Budatelke, în cercul Nagy-sármás, comitatul Kolozs, e o moșie comasată într-o tablă, de 215 jugăre, și o casă de locuit cu o odaie și tindă, grajd pentru 16 vite, un ocol pentru oi și o fântână bogată în apă, în imediata apropiere a comunei, de esarândat pe mai mulți ani, dela 1 Noemvrie a. c., eventual dela 1 Aprilie 1914 începând, în rândul întâiu ca pășune. 917 8-3

Comuna Budatelke e pe linia trenului Maro-ludas-Beszterce, are în apropiere 2 gări și oficiu de poștă. Informațiuni se pot cere dela dl notar cercual Veress Gyárfás din Budatelke, eventual dela proprietar, care din 15 Martie până în 1 Aprilie a. c. va fi în comună, și deci s'ar putea vorbi cu dânsul în persoană.

Moșie de vânzare.

Vând o moșie de 30 jugăre, dintre cari 7 jugăre pădure, și o viie frumoasă cu un intern bun, grădină cu pomet. Locul e așezat lângă sat, deasemenea și pădurea. Eventual se află și 135 jugăre de arăndat, tot într-o tablă. Doritorii să se adreseze la Stefan Colceriu în Asinip (Asszonyinépe, u. p. Magyarlapád). 919 3-3

Moară de vânzare.

O moară cu două petri în stare bună, cu vad bun de apă și o mașină de imblătit cu curea, mânăta tot cu apă, apoi un ș p unde se pune stogul și o grădină cu pomi roditori, mărimea 400 stânjini pătrați, se vinde din mână liberă. Moara se află în Pojorta (comitatul Făgăraș, u. p. Voila). Adresa proprietarului este: Ioan Muntean în Sadu Nr. 133 (Czod, u. p. Nagydizsnód). 913 3-4

O casă

pentru economie, care constă din două odăi, cu lină, șură, grajd și 298 metri pătrați grădină, se vinde din mână liberă cu preț ieftin. A se adresa la cancelaria Dr. Bonez, avocat, Sibiiu, strada Cisnădiei 93. 809 20-

De vânzare. 802 7-

În Viștea-inferioară (comitatul Făgăraș) este de vânzare o casă constatătoare din 3 odăi pentru locuit și o a patra odaie pentru covrigărie, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauze familiare, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână, 2 cotețe și grădină pentru legum. Prețul de vânzare preste tot 2000 coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul Nicolae Moldovan, măiestru francizelar, Viștea-inferioară (Alsóvist, Fogaras m.).

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația FOAIA POPORULUI

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 1 km. depărtare în comuna Mihăești aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, să vinde din mână liberă: O casă de zid cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădină de 1/2 jugăr, pământ arător și fâneață 15 jugăre, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie. În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, o moară de făină cu 2 roți, de nou reconstruită, curte cu casă de zid și șură cu grădină, 5 jugăre pământ la câmp, dintre cari o grădină mare, aproape de casă. Să vând și separat de Roșcani. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: Maria Șirdea în Rădulești. p. u. Hunyad-Dobra. 877 9-

Pentru pantofari.

Subscrisul voesc să vând unui pantofar român și harnic bolta mea, aranjată cu ghetă gata, în o sumă de 1200 până la 1400 cor., dulapuri de sticlă, pulturi, două mașini de cusut, paturi pentru lucrători, stelajuri, 300 până la 350 capte, apoi piele, talpă și încă foarte multe seule, ori se țin de meserie. Să poate lucra cu 5-6 lucrători, fiind un cerc destul de frumos românesc. Existență sigură, atât bolta cât și meseria. Le conduc de 26 ani. Toate voiesc a le vinde numai cu 2000 coroane. Respectivii cumpărători să se adreseze pentru informațiuni mai de-aproape la Mihail Andreiu, pantofar în Bozovici (Bozovics). 918 3-6

Fire cu ochiuri din oțel Nr. 29. c.

Ite (garnituri de războiu)

cu ochiuri în lungimea obicinuită de 15 m/m, tare legat, cu băte cu tot, înălțimea 27 cm., ață Nr. 36/12.

Lungimea:	18	18	18	21	21	21	24	24
Nr. firelor:	660	720	840	720	780	840	960	960

Spete de țesut, cu dinți din alamă galbenă, 105 m/m întreaga înălțime 18 " lungimea cu: 300 330 360 390 dinți, 320 450 540 480 600 dinți, 21 " lungimea cu: 330 360 390 420 450 480 dinți, 24 " lungimea cu: 390 420 450 600 dinți, 27 " lungimea cu 340 420 450 480 540 600 dinți, 30 " lungimea cu: 600 800 dinți, 34 " lungimea cu: 380 dinți.

Spete cu dinți din oțel, 105 m/m, 18 " lungimea cu: 360 390 420 540 dinți, 21 " lungimea cu: 390 420 450 540 dinți, 24 " lungimea cu: 420 450 540 dinți, 27 " lungimea cu: 430 dinți.

Acele spete cari nu sunt prescrise în această listă le expediez după dorință, repede și efin.

Listă de preț la cerere.

Carol F. Jickeli,
Sibiiu și Alba-Iulia.

870 9-

Ocaziune foarte potrivită

prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban,** „La cisma mare roșie” Sibiiu, strada Ocnei Nr. 7 pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1913.

Prețurile:

668 11-	Ghete pentru copii Chevreau și Box sau Kalv, mărimea 20-25 = K	8-4
	Ghete pentru copii " " " " " " 26-28 = "	4-5
	Ghete pentru cop " " " " " " 29-34 = "	5-7
	Ghete pentru băieți " " " " " " 35-39 = "	7-9
	Păpuș: de jumătate pentru dame Chevreau și Box sau Kalv " 4-14	
	Ghete înalte pentru dame " " " " " " " 8-14	
	Ghete de ucr pentru domni, tari, esecție în Kalv sau piele de vișh " 7-	
	Ghete pentru domn cu gumi sau bă eri, în Chevreau sau Box " 9-50	
	Ghete pentru domni " bumbi sau Ideal " " " " 10-	
	Ghete pentru domni Kobrak " " " " " " 12-	
	Ghete pentru domni Oslaria " " " " " " 14-	
	Ghete pentru domni forsa americană " " " " " " 12-	
	Ghete pentru domni, formă americană cu bumbi și băieri " 13-	
	Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile " 20-	

Mare alegere în cisme pentru copii și domni.

Camași

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

În duminici și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Dentist

615 28-53

VIRGIL MUNTEAN

Sibiiu, strada Măcelarilor

întrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

500 Coroane

plătuse celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. In Sibiiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turaului (Saggasse); ulița Ounei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc, farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denumări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu s-a poate căpăta, trimite sticle cu 5 cor. 80 fl. france 639 14—

Ludovic Ferencz,**REPARATOR DE BĂRBAȚI**

Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 114—

pentru clienți acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de iarnă, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Berglamm“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Deosebite pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prezența croitura cea mai nouă.

Berea albă și neagră

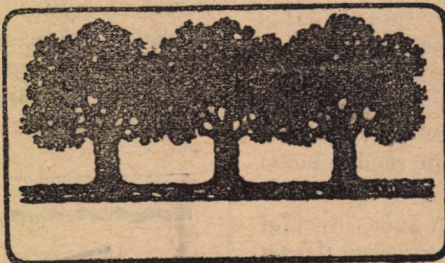
din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 96—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **George Limpede**.

Gratis reparez

orice încălțăminte șocotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. 580 27—

George Limpede

Sibiiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Mobile

în toate stilurile, cea mai solidă executare

moderne 884 22—

pe lângă garanță recomandă

Emil Petruțiu

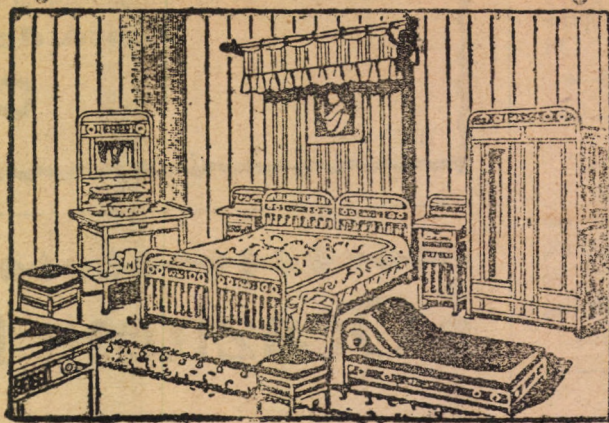
fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

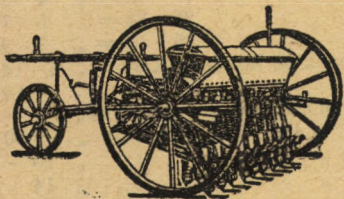
Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserică nouă și vechi.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

Budapesta,

IX., Boráros tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat sucuroz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

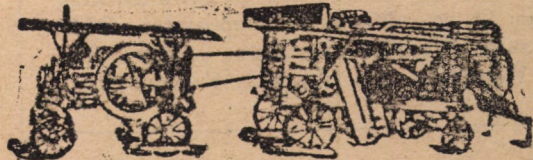
639 48-52

Mașinile de îmblătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mai mare; cum și a se mână

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații complete pentru țiglarie, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărătorii crăță proviziunea agentului, personal pe spesele noastre, prin ceace de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinii și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Garnituri de îmblătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

Var

stâns și nestâns, în cantitate mai mică sau cu vagonul, să află de vânzare pe lângă prețurile cele mai ieftine la **Albert Farkas**, Sibiu, Târgul Lemnelor Nr. 4. 925 2-2

În fiecare săptămână sosesc

Un vagon

Orange, foarte fine, în lăzi de 160, 200, 300 și 360 bucăți;

Citroane, (lămâi), în lăzi de 300 și 360 bucăți. Prețuri foarte ieftine

pentru revânzători la

Frații Kroner

904 8— Sibiu, strada Trenului Nr. 9.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 756, 8-6

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 bani. O cutie mare 1 Coroană.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de ale lui RETHY.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atruși și cari în urma ușurinței din timerețe și prin deprinderi rele și-au sduncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfilă și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventua există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körut 13), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului să curăță, nervii se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti i-se liniștesc.

Fără perturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodelor său propriu de vindecare chiar și casurile cele mai negleșite, ranele sifilitice boalele de țevă, besică, nervi și șira spinării, înepaturile de confuzie a minții, urmăriile onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, de părărea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecareia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) 780 13— Tratamente și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körut Nr. 13.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grîndinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

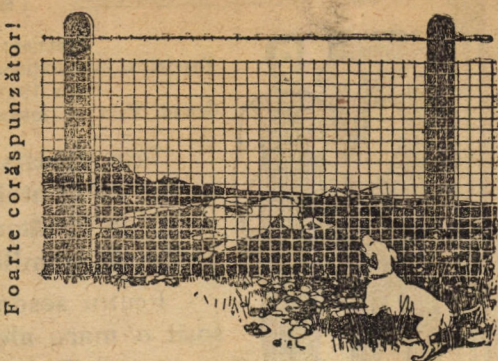
„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

428 46—

INGRĂDITURI UIMITOR DE IEFTINE! INVENȚIUNE SENZAȚIONALĂ!

109 2-12

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

Împletiturii „Hungaria“.

Să fabrică numai din sâmnă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 filleri și mai sus

Să poată procura la singurul fabricant:

Alexandru Kaidekker

fabrică de sâmnă, de îngrăditură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūllői ut 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștiencios. — Prețuri ilustrat, gratis și franco.

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 26—

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochiile, jupoane, negligés și costume pentru dame.

**Mare alegere!
Prețuri fără concurență!**

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

Beutură excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra bolii de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 350, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate notecele. Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 40—

Altoi de viță.

Despre vița de vie și despre renumitul vin dedeal, vă rugăm a cere prin o carte postală

marele catalog ilustrat

apărut acum și care se trimite ori și cui : imediat și în mod **gratuit.** ..

Aceste vițe de vie să bucură de cel mai mare renume și se pot căpăta la proprietari

Györgyevich & Lakatos

mari viticultori. 742 3—5

Székelyhid (Biharmegye).

Noutăți!

pentru sezonul de primăvară
din stoffe de mătase și de lână
pentru

Haine și Bluse

precum și cele mai fine articole pentru decorațiune la haine, recomandă pe lângă diferite prețuri

**Magazinul de modă
Rudolf Trentina**

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 25.

922 3—5

TRUSOURI PENTRU MIRESEI

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale
lui

Kaiser

cu
„Trei brazi”

6100

atestate dela medici și privați, întărite priu notarul public, garantează succesul sigur.

Bombone foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecele, droguerie și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austru-Ungaria

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIU

Filiale: Brașov, Bezovicia, Elisabetepole, Lugos, Medlaș și Mureșoșorhelu

Agenturi: Orșova, Sânvârtin, Sânmicăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar K 6,000.000—

Fonduri de rezervă și penziuni „ 2,350.000—

Portofel de cambil . . K 17,700.000—

Imprumuturi ipotecare „ 12,400.400—

Depuneri spre fructificare K 24,500.000—

Servisuri fonciare în circulaț. „ 10,000.000—

primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2** 0 după termenul de abdicare, plă-
tind însuși darea de interes,

execută ASEMĂNĂRI DE BANI LA AMERICA și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieți, mijloace tot felul de afaceri de bancă. Ori-ce informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

782 10—

Direcțiunea.

La „Croitoria Universală”

I. PETRASCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 22.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprîjiți industria română!

782 25—

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învâlit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

581 44—